

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bol. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny. Arad. —: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évi 420, negyedévi 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 80 Lej. Ezen szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. 63 uca. restiben 50 bani fekt. Hirdetések tart. szerint.

XLVII. évfolyam, 261. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szerda, 1932. november 9

Az üzlet — üzlet!

Negyvenhét millió amerikai polgár kívánt ma dönteni az Amerikai Egyesült-Államok új elnökének személye felett. A két jelölt, a puritán republikánus Hoover és a radikális-demokrata, de nagyszerű nevet viselő Roosevelt között dőlt el a nagy harc, a „nedves” és a „száraz”, a vámfalakhoz ragaszkodó és az azokat lerombolni igyekvő, két részre szakadt Amerika nagy birkózása. Az az ötszázharmincegy elektor, akiket ma az Unio polgárai megválasztottak, abból a szempontból, hogy többségük republikánus-e, vagy demokrata máris eldöntötte az új elnök személyének nagy kérdését és Amerika népe már ma, november 9-én tudhatja, hogy kivel fog kezdeni szoritani, — régi amerikai demokrácia-ceremónia szerint, — a jövő év márciusában a washingtoni Fehér Ház lépcsőjén...

Valamennyien tisztában vagyunk, hogy nem elvek, nem világszemléletek ellentéte vonzotta az Egyesült-Államok polgárait az urnák elé, hanem az egyszerű, javarészt egyéni izü üzleti érdek. Mind a két, egymással szembenállott párt egyformán demokrata és egyformán republikánus s ha Hooverék konzervatívabbaknak is látszóttak, ez a konzervativizmus — Amerikában! — legfeljebb a szavazótömegek erkölcsi világszemléletében jut kifejezésre. De nem azért harcolt Hoover a prohibícióért, mert gyűlöli az italt, hanem mert ez a törvény a szeszcsempészésből közvetlenül, vagy közvetve élő szavazó-tömegei millióinak adott az ő intézkedésére kalácsot. Azt is el lehet képzelni, hogy a gyöngye szerveztű Roosevelt abszolút absztinens: viszont hallatlanul megnövekedett népszerűségét annak a jelszónak köszönheti, hogy az eladósodott és tönkrement farmereknek meg kell adni újra a szeszfőzési jogot: nem kell a buzát többé a tengerbe szórni, a dollárokat megtermi majd a mezőgazdasági szesz, meg a kisüsa.

De vannak nagyobb, gazdasági értelemben elmélyültebb ellentétek is a két párt között, amelyek mind harci fegyverként működtek a leviharzott küzdelemben. A világgazdaság depressziójáért Hoovert okolják, aki tagja volt elnöksége előtt a tragikus sorsú Coolidge kabinetjének is és így elnöksége idején tudhatta volna, hogy ha a termelés iramát mesterségesen nem csökkenti, a túltermelés világgazdasághoz vezethet. Még nagyobb bűnűl rótták fel azt, hogy ő volt a legelső, aki védővámfalakat épített ki a külföldi áruk ellen és ezzel végzetes példát adott a többi európai államok számára is, ami aztán a világgazdasági élet megbénulására vezetett. Roosevelt tengerészeti államtitkár volt a híres Wilson kabinetjében; mint államférfi új ígéret. Ő a „keep smiling”-elv eleven amerikai plakátja: folyton mosolygó közvetlensége legalább akkora varázserőt szerzett számára a tömegek előtt, mint az a véletlen körülmény, hogy urokaöccse a nagy Teddy Rooseveltnek.

A nagy ígéret, úgy látszik, karjára vette a sors, amidőn neki ígéri az Egyesült-Államok elnöki székét. Meglátjuk, hogyan fog ennek a szimpla butordarabnak tartalmat, jelentőséget, világokat mozgató kapacitást és tekintélyt adni. Igaz, hogy Hoover — egyes jelek szerint — megtalálta a gazdasági gyógyulás útját, de veszedelmes intézkedéseket rendszerezett a világgazdaságban. Rooseveltnek azon kell dolgoznia, hogy elsősorban is az amerikai példára kiépült vámfalakat rombolja le a világgazdasági munkaterületein, hogy a megnyitott vámhatárokon át, ne csak az alkonolhanem a kereskedelmi és ipari élet egészséges lendülete nyerjen kölcsönösen szabad, áldástvivő utat e széles világon mindenfelé. (L)

Roosevelt vezet az amerikai elnökválasztáson

Ma reggel hat órakor kezdődött meg a választás --- Bombamerényletet kíséreltek meg Hoover vonata ellen --- Nagy hossz Roosevelt esélyeinek emelkedése miatt

Roosevelt nyilatkozata a magyar sajtó számára

New-Yorkból jelentik: Hatalmas érdeklődés közepette, ma reggel hat órakor kezdődött meg Amerikában az elnökválasztó elektorok választása. Pontosan hat órakor megnyiták a szavazó-helyiségek és kezdetét vette a szavazás, amelytől Amerika további sorsa és magartatása függ. Politikai körökben *biztosra veszik Rooseveltt győzelmét.*

Az utolsó órákban megfeszített erővel folyt a választási kampány. Hoover elnök vonata ellen tegnap ismét merényletet kíséreltek meg. Az elnök a Nevada államban levő Palisad felé robogott, vonata előtt egy rendőrökkel megrakott szerelvény haladt. Az egyik órháznál egy vasuti őr megállította a vonatot és közölte, hogy kevéssel előbb két ismeretlen ember megtámadta és megakarták ölni. Csak nehezen

sikerült elmenekülnie. Óvatosságra intette a rendőröket. Megállították az elnök vonatát és a rendőrök széjjelszóródtak a környéken, ahol felkutatták a vasuti pályát. Az egyik nánál, amelyen keresztül az elnök vonatának haladnia kellett, *egy zsák dinamitot találtak.* Az eset miatt Hoover vonata negyven perces késéssel érkezett be Palisadba.

Későbbi jelentések szerint a Hoover különvonata ellen tervezett merénylet ügye egyre homályosabb. Megállapítást nyert, hogy a váltóört négy késszurás érte, míg társát meggyilkolták a titokzatos merénylők. A nyomozás nagy apparátussal megindult.

Érdekes módon nyilatkozik meg az amerikai választási hangulat a tőzsdén, ahol Roosevelt esélyeinek emelkedése miatt hatalmas hossz keletkezett.

Soha nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult meg a választáson

Az éjszakai órákban jelentik az Aradi Közlöny tudósítója: Az elnökválasztó elektorválasztáson a szavazás az esti órákban véget ért. Soha eddig még nem tapasztalt érdeklődés nyilvánított meg a szavazók részéről, különösen pedig a keleti államokban sorakozott fel mindenki az urnák mögé. Néhány kerület eredménye máris ismeretes és mindenütt Roosevelt nagy győzelmének konturjai bontakoznak ki, kivéve néhány kerületet, ahol Hoovernek közvetlen hívei élnek. Az eddigi eredmények a következők:

New-Assort (Massachussets) Hoover 24, Roosevelt 8, Pou-város Hoover 37, Roosevelt 23, Houston Hoover 154, Roosevelt 855, Joplin (Missouri) Hoover 10, Roosevelt 20, Mantinstation (Alabama) Roosevelt 7, Hoover 0, Fort-orth (Texas) Roosevelt 123, Hoover 17. A szavazatok összeszámllálása folyik.

Ut a világkereskedelem meggyógyulása felé

Franklin Delano Roosevelt egyébként a választás napján fogadta a magyar sajtó amerikai képviselőjét, aki előtt a következő nagy-jelentőségű nyilatkozatot tette:

— Megjósoltam — mondotta — a republikánus kormányzás gazdasági politikájának csődjét. *Amerika a legnagyobb áldozatra szánta rá magát a védvámok behozatalával,* mert a Hawley-törvény idején a farmer 9 százalékkal drágábban vásárol, mint a háboru előtt, termeléséért azonban 43 százalékkal kevesebbet kap.

A vámpolitika a szó szoros értelmében megszegi a nemzetközi kereskedelem elemi szabályait.

— Amerikai és külföldi nemzetgazdászok jóelőre megjósolták, hogy ennek megtorlás és vámháboru lesz a következménye — folytatta a demokrata ellenjelölt — még sem történt eddig semmi ennek a helyzetnek javítására. A külföldi piacokat a magunk mezőgazdasági feleslege szempontjából elpusztítottuk, legfőbb ideje, hogy visszaforduljunk. A demokraták

vámpolitikai programja ezért arra irányul, hogy

az egyes államokkal gazdasági szerződéseket kössünk

és fellendítsük az árucserét kölcsönös érdekből. Ez az az elv, amelynek hathatós keresztülvitelétől a világkereskedelem meggyógyulását remélem. Minden ember tudja, hogy milyen kárt okoz a tulságba vitt vámvédelem.

A magyar újságíró itt azt a kérdést vetette közbe, hogy nem fél-e attól, hogy az amerikai kongresszus gáncot fog vetni az ő vámpolitikájának, hiszen a tapasztalat bizonyítja, hogy sokkal könnyebb akadályokat emelni, semmint vámfalakat lerombolni.

Roosevelt így válaszolt:

— El kell ismernem, hogy az amerikai kongresszus nem könnyen kezelhető gépezet, de még mindig játékszer a német birodalmi gyűléshez képest.

Franklin Delano Roosevelt ég a vágytól, hogy olyan művet hajtszon végre, amely őt az amerikai nép szemében éppen olyan népszerűvé tegye, mint nagybátyját, Teddyt, a nagy elnököt, a legjellemzőbb és a leghatalmasabb elnököt, aki valaha is a Fehér Házban székelt.

A négerék cserbenhagyták Hoovert

New-Yorkból jelentik, kábelen át a késő éjjeli órákban: Az elnökválasztó elektorok választásán olyan hatalmas érdeklődés nyilvánított meg eddig, amely az eddigi 1928. évi rekordszámot is messze meghaladja. Hoover erősen tartja magát Pensylvániában, Kansasban és Massachusettsben, de Roosevelt szavazói zárt sorokban sorakoznak mindenütt a déli államokban az új elnökjelölt emberei mögött. Ugy látszik, hogy

a négerék cserbenhagyták Hoovert és Rooseveltet segítik fölényes győzelemhez.

New-Mexicóban a választási kerületi elnök — tekintettel a hangulatra — kihirdette az ostrom-állapotot.

A pénzügyi kibontakozás útját csak a Népszövetséggel való együttműködésben

A liberálisok és a genfi egyezmény problémája látja a kormány
-- Maniu, Madgearu és Lugojeanu Genfbe utaznak -- Zavarok a módosított konverziós törvény értelmezése körül

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: A politikai élet szünetjében az érdeklődés homlokterében még mindig a genfi egyezmény áll. Duca, a liberális-párt vezére kedden visszaérkezett Bécsből és ezzel egyidejűleg péntekre összehívták a liberális-párt központi végrehajtó-bizottságát, amely egyetlen kérdéssel foglalkozik csak, a genfi egyezmény problémájával. A liberálisok orgánuma a Vilto-
 rul még nem precizizotta a liberális-párt állásfoglalását; általános vélemény azonban, hogy a liberálisok elítélik az egyezmény egyes pontjait. A liberális állásfoglalásnak egyébként érdekes pikantériája van. Még a Vaida-kormány idején, amikor Madgearu és Lugojeanu folytat-
 tak tárgyalásokat Genfben a pénzügyi együttműködés ügyében, Duca a parlamentben nyilatkozatot akart felolvasni, amelyben a liberális-párt nem helyesli az egyezményt. Az utolsó pillanatban azonban megmáskosították ezt a ter-
 vet azzal az elgondolással, hogyha a liberális-párt uralomra jut, úgy számára sem marad más út hátra, mint a Népszövetséggel való pénzügyi együttműködés.

A kormányhoz közelálló körök szerint a kormányhoz az álláspontja, hogy más megoldás nincs, mint utat találni Genfhez. Minden-
 áron el kell érni a kuponok és az esedékes-
 gek redukálását, továbbá a fizetések és kama-
 tok csökkentését. Madgearu a tárgyalásokat tavaszra akarja halasztani. A Nemzeti Bank az egyezmény egyes pontjait nem helyesli. Kormánykörök értesülése szerint a kormány január 15-én fog tárgyalni a Népszövetséggel és a tárgyalásokra Madgearu, Lugojeanu, sőt ta-
 lán maga Maniu is Genfbe utazik.

Ismeretes egyébként, hogy Argetoianu volt pénzügyminiszter tegnap kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Argetoianu holnap a

Simplonra külföldre utazik. Utján Rómát, Pá-
 rist és Berlint érinti és csak november végén tér vissza Romániába. A volt pénzügyminisz-
 terhez közelálló körök szerint gazdasági és pénzügyi jellegű kérdésekről tárgyal külföldön. Mindenesetre érdekes momentum, hogy Arge-
 toianu elutazása előtt királyi audiencián vett részt.

Itt írjuk meg, hogy Lugojeanu iparügyi mi-
 niszterhez, aki mint ismeretes, bányai szár-

A' bucuresti-i revizióellenes gyűlés botrányait súlyosan elítéli a kormány lapja

-- Kihallgatták a kórházban súlyos betegen fekvő magyar újságíró --

Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok nagy cikkekben foglalkoznak a vasárnapi revizióellenes gyűlésen történtekkel, valamint az-
 zal a körülménnyel, hogy súlyosan megverték Huszár Emil bucuresti-i újságíró. Parisianu rendőrfelügyelő ma felkereste a kórházban a megvert magyar újságíró és kihallgatta arra-
 vonatkozólag, mit mondott mielőtt megtámad-
 ták. Huszár kijelentette, hogy csupán csodál-
 kozását fejezte ki afelett, hogy a gyűlésen di-
 csérik a fascizmust, amikor éppen a fascizmust propagálják a békeszerződés revizióját. A bucuresti-i lapok — természetesen a túlzó, ma-
 gyargyűlöli orgánumok — egészen fantasztikus kijelentéseket adnak Huszár szájába, akit azzal vádolnak, hogy a gyűlésen magyarul becsmérlőleg nyilatkozott volna Romániáról.

A kormány hivatalosa, a „Dreptatea“ éle-
 sen elítéli az incidenst és kijelenti, hogy minden gondolkodó ember szégyenkezve gondol a gyűlés epilógusára. Élesen támadja a gyűlés ösz-

mazásu, számos bányai faluból azzal a pa-
 nasszal fordultak, hogy a módosított konverzi-
 ós törvény értelmezése körül sok helyen a hi-
 telezők és az adósok között ellentétek támad-
 tak. A hitelezők ugyanis magasabb kamatot követelnek, mint amit a módosított konverziós javaslat engedélyez. Lugojeanu miniszter hír szerint intézkedett, hogy körendeletben precizizozzák a módosított javaslat értelmezését, főképp azokat a kérdéseket, hogy mit csináljon a hitelező, ha nem fogadja el a kamatot és mit csináljanak az adósok a rosszhiszemű hitele-
 zőkkel szemben.

Samsonovici tábornok, honvédelmi minisz-
 ter, aki ma reggel Párisból visszaérkezett, dél-
 előtt megjelent a királynál, akit tájékoztatott utjának tapasztalatairól. A honvédelmi minisz-
 ter megjelent Sinaiban is a Mihai Viteazul-
 rend tagjainak bankettjén, ahol szintén hosz-
 szabb beszélgetést folytatott az uralkodóval.

sze hivóit, akik felhasználták a tömegek haza-
 szeretetét saját céljaikra. Kijelenti, hogy a ren-
 dezőségnek nem volt kellő erkölcsi alapja ah-
 hoz, hogy hasonló gyűlést rendezzen és meg-
 állapítja, hogy a gyűlésen gyújtogató szónok-
 latok hangzottak el.

Nem örülünk ennek a manifeszta-
 ciónak — fejezi be cikkét a kormány hivatalos lapja — mint ahogyan valószínűleg senki sem örül azok közül, akik jóhiszeműen eleget tettek olyan emberek hívásának, akik a zavaros vi-
 zekben szeretnének halászni.

A lapok híradása szerint a Boulevard-ká-
 véház tulajdonosa kijelentette, hogy a rombo-
 lók egymillió lejes kárt okoztak neki.

A bucuresti-i lapok mai számukban egyéb-
 ként arról is beszámolnak, hogy a tömeg meg-
 vert egy magyar fényképészt is, aki az ösz-
 szerombolt Boulevard-kávéházról felvételeket akart készíteni. Hír szerint a legközelebbi revizióellenes gyűlést Nagyváradon tartják meg.

Ki az a Roosevelt..?

Ki ez az új Roosevelt akit a hirtelen tá-
 madt népszerűség ilyen erővel sodort az Egye-
 sült Államok elnöki széke felé? Ki ez az em-
 ber, akit Európa éppoly kevésbé ismer, mint amennyire jól ismeri ellenfelét, a szigorú arcu,
 komor, korán megöszült Herbert Hoovert és mi a titka ennek az egészen fantasztikus népsze-
 rűségnek, amit sem ragyogó politikai mult,
 sem hatalmas államférfiúi alkotások nem igazolnak?

Franklin Delano ötödik unokatestvére Theodore Rooseveltnek, Amerika egykori ha-
 talmas elnökének. Ez az első óriási előny, amellyel politikai pályája elindult és ez az egyik titka hirtelen kirobbant népszerűségének. A Roosevelt névnek még ma is varázsos cse-
 ngése van Amerikában és a nagy „T. R.“ izmos, mélységesen emberi figurája ma is ott él, le-
 gendává felmagasztosultan, az amerikai töme-
 gek fantáziájában. Bármily távoli is a rokon-
 ság, amely a demokrata elnökjelöltet az egy-
 kori republiknus elnökhöz fűzi, a vérségi kap-
 csolat kiütözik Franklin Delano minden voná-
 sából. Arcának éles vonalai, a szeméből kilob-
 banó tűz, az éles, szaggatott gesztusok éppoly tipikusan rooseveltieket, mint egyéniségének jel-
 legzetes kvalitásai: a dinamikus erő, a lobogó temperamentum, a politikai bátorság, az elha-
 tározások gyorsasága és az a csodálatos ké-
 pesség, hogy a nagy politikai problémákat em-
 beri szempontokból látja és ezeket az emberi szempontokat viszi a tömegek elé.

A történelmi néven kívül és kétségtelen kvalitásain túl azonban van még egy erőssége a demokrata elnökjelöltnek és hallatlan népsze-
 rűségének ez a tulajdonképpeni titka: egész egyéniségében van valami csodálatos kedves-
 ség, valami megmagyarázhatatlan báj, amelynek hatása alól senki sem ment, aki a közelébe kerül. Különös melegség, szinte titokzatos szug-

gesztív erő árad ki a lényéből, ami éppoly be-
 fegyverzi és foglyul ejti azt, aki szemtől szem-
 ben áll vele, mint ahogy magával ragadja nép-
 gyűlések tízezres tömegeit. Százszázalékkal vannak választók Amerikában, akik maguk sincsenek tisztában azzal, hogy tulajdonképpen miért sza-
 vaznak Rooseveltre?

A szivükhöz tudott férközni Roosevelt, akiben nem is annyira a politikust, mint az embert látják. Csak az érti meg ennek a mér-
 hetetlen horderejét, aki az amerikai politiká-
 nak nemcsak külső eseményeit, hanem lélekta-
 nát is ismeri és aki tudja, hogy minden politika-
 lal érvnél erősebben hat az amerikai tömegekre egy nagy egyéniség varázsa, a drámaiság, a színpadias gesztusok, a perszonalitás ki-
 csillogása.

Mint valamennyi Roosevelt, ő is new-yorki. Hyde Park-on, New-Yorktól harminc mérföld-
 nyire született. A családja igen jómódu: az apja egy Delano-lányt vett feleségül, aki tete-
 mesen növelte a Roosevelt-vagyont. Franklin is korán és gazdagon nősült és megengedhette magának azt a luxust, hogy önzetlenül foglal-
 kozhassék politikával. (Ez is hatalmas előnye: tisztakezű politikus, akinek a nevéhez semmi-
 féle botrány árnyéka nem tapadt.) Dacára radikális érzelmeinek, a magánéletben nagyur, arisztokrata.

Mikor Wilson elnöksége alatt tengeré-
 szetiügyi államtitkár volt Washingtonban, kizá-
 rólag a főváros előkelő társaságával érintkezett: az arisztokratikusan zárkózott szalónok dédelgetett kedvence volt. Wilson rendkívül szerette a nyílt szű, elegánsan öltözködő, lel-
 kes fiatalembert, aki elragadtatva tapsolt az elnök minden szavának és aki — erre ma nem szívesen emlékszik vissza — a háború alatt magát Wilson is tullicitálta a háborús uszítás-
 ban. Wilson az aktív politikától való visszavo-
 nulása után is támogatta a demokrata Roose-

veltet és az ő befolyásának lehet tulajdonítani, hogy az 1920-as demokrata konvención a párt az alelnöki állásra jelölte.

Ekkor érte őt életének legsúlyosabb tragé-
 diája: gyermekparalízisben megbetegedett és úgy látszott, hogy a halálos kór végez vele. Éveket töltött Marm Springs-en, egy virginiai fürdőhelyen, amíg végül meggyógyult és visz-
 szatérhetett New-Yorkba. A pusztító betegség nyomait azonban sohasem heverte ki. Megrá-
 zóan drámai pillanat volt, amikor ez a beteg, nyomorék ember, szenvedő, halottápadt arc-
 cal mondta el életének legnagyobb hatású poli-
 tikai beszédét. Kétségtelen, hogy nem kis rész-
 ben ennek a beszédnek köszönhető Smith, hogy megkapta a jelölést, dacára annak, hogy a Dél tizenhárom demokrata állama gyűlölte.

Könyörögni kellett akkor Rooseveltnek, hogy dacára egészségi állapotának, fogadjon el a jelöltséget New-York állam kormányzóí méltóságára. Mindenki azt hitte, hogy meg fog bukni, mert az amerikai ösztönösen irtózik a beteg embertől, ha közéleti állás betöltéséről van szó. Nem így történt. A new-yorki politika-
 kában páratlanul álló többséggel választották meg és ettől a pillanattól kezdve repült raké-
 tászerűen a magasba Roosevelt politikai karrierje.

Roosevelt magánélete egy rendkívül intel-
 ligens és nagyon kulturált gentleman szép, har-
 monikus élete. Házassága ideálisan boldog. Őt gyermeke van: négy fiú és egy leány. A fiuk közül a két legidősebb ügyvéd, mint ahogy Roosevelt maga is ügyvédi praksist folytatott New-Yorkban (a Carter, Ledyard and Milburn ügyvédi cég baltagja volt), mielőtt belevetette volna magát a politikai életbe. A család a nyarat rendszerint a Hyde Park-i birtokon tölti. Télen természetesen Albanyban laknak, amióta Roosevelt New-York kormányzója lett, azon-
 ban New-York Cityben is van egy házuk, az elegáns Washington Square közelében.

Véget ért a berlini nagy-sztrájk

Németország a választások után — Leplezett diktatura várható —
Papen beszéde Németország fegyverkezéséről

Berlinből jelentik: Szerdára hívták össze a választások utáni első német minisztertanácsot, amely igen fontos kérdések felett kíván dönteni. Mindenekelőtt eldöntésre vár az alkotmányreform kérdése, amelyre vonatkozólag a belügyminisztérium már hosszabb idő óta előkészítő tárgyalásokat folytat. Papen úgy gondolja, hogy a reform keresztülvitele a birodalom vitális kérdése közé tartozik. A második kérdés, amely ugyancsak szerdán kerül eldöntésre, a kontingentálások kérdése. Ez az úgy már csak azért sem tűr további halasztást, mert Németország fontos külföldi tárgyalások előtt áll és szeretné, ha a kontingentálási törvény bevezetése után, a kereskedelmi megállapodások revíziójára is sor kerülne. Mindehhez Papen máris megkapta Hindenburg elnök hozzájárulását.

A kommunisták általában meg vannak elégedve a választások eredményével, a centrum szintén meg van elégedve az előállított helyzettel. A kormány köreiben az a vélemény alakult ki, hogy a birodalmi gyűlést december elseje előtt aligha fogják egybehívni és akkor is igen valószínű lesz, hogy a kormányt a bizalmatlansági indítványok sorozatával fogják bombázni. A helyzet tehát jelenleg az, hogy Papen addig nem hívja egybe a birodalmi gyűlést, ameddig az alkotmányreformot nem hozta tető alá, hogy azután melyek a tervei, azt csak sejtteni lehet. Addig mindenesetre az alkotmányosság külszínének megóvása céljából, vagy a nemzeti szociálistákkal, — ez a valószínűlenebbik eshetőség, — vagy pedig a centrummal és Hugenberggel igyekszik egy használható parlament többséget összekovácsolni.

A kancellár nagy beszéde

Amennyiben egyik kísérlet sem járna sikerrel, ami igen valószínű, úgy ultima ratióként marad az alkotmányreformnak nevezett leplezett diktatura.

Papen kancellár egyébként a külföldi sajtó bankettjén nagy beszédet mondott, amelyen a választások utáni helyzettel foglalkozott. Kijelentette, hogy a harc a világnézetek harca volt és a győztes államokat okolta Németország mai helyzetéért. A győztes államok intervencióinak hosszú és megalázó sora okozta, hogy ma Németországban urrá lett a szenvedély és a tömegek a szélsőségek felé húzódnak. A kancellár a leszerelés kérdéséről is beszélt és kijelentette, hogy Németország egyenjogúságot követel a fegyverkezés terén. Nem kegy ez és nem jótétemény, hanem megtámadhatatlan igény, amelyet teljesíteni kell. Végül a versaillesi békeszerződésekre tért ki és megállapította, hogy egész Európa tisztában van ma már a szerződések megváltoztatásának szükségességéről, amely nélkül nem képzelhető el béke.

A közlekedési sztrájkban megindult a kibontakozás, miután Hitlerék a kommunista sztrájkvezetőséggel a négynapos barátság

után összevesztek. Vasárnap reggel ugyanígy, mint ismeretes, 5500 forgalmi alkalmazott jelentkezett a munka felvételére. Most úgy a kommunisták, mint Hitlerék azt hangoztatják egymásról, hogy elárulták a sztrájkot, mert a jelentkező alkalmazottak nagy része kommunista volt. A kommunisták szerint viszont a jelentkezők túlnyomó többsége Hitler híve volt. A nemzeti szocialista sztrájkorganizáció erre rendeletet adott ki, amelyben elrendelte az összes pártjához tartozó forgalmi alkalmazottaknak, hogy haladéktalanul vegyék fel a munkát. A kommunisták sem maradtak adósak, amennyiben a mai éjszaka folyamán a kommunista sztrájkvezetőség közölte a párt-hívekkel, hogy álljanak munkába.

Vége a munkabeszüneteknek

Későbbi jelentés szerint a közlekedési sztrájk teljesen befejezést nyert és ma reggelre már a munkások túlnyomó része újra munkába állott.

Az Angriff esti különkiadása közli a Hitler-párt nyílt felhívását a közlekedési munkásokhoz, amelyben felszólítja őket, hogy vegyék fel azonnal a munkát. Hitlerék mindent a kommunistákra hárítanak át a történetek miatt.

Huszár Aladár Budapest új főpolgármestere

Az új főpolgármestert nagy ovációval fogadták a képviselőtestületben

Budapestről jelentik: Kedden este fél nyolc órakor fejeződött be a budapesti főpolgármester-választás szavazatainak összeszámlálása. Ezek szerint a három jelölt között a leadott szavazatok száma a következőképpen oszlott meg: Huszár Aladár 142, Becsey Antal 66, Platthy György 4 szavazat. Eszerint Budapest magyar székesfőváros új főpolgármesterévé nagy többséggel Huszár Aladárt választották meg, akiért azonnal delegáció is ment.

Huszár megjelenését a városi képviselőtestületben nagy ovációval fogadták, majd Sipőcz Jenő dr. alpolgármester beszéddel üdvözölte, melyre az új főpolgármester maga is válaszolt, majd programbeszédének elmondásához kezdett:

— Gömbös vezérem példáját fogom követni — mondotta többek között az új polgármester — az általa kitűzött cél fog mindig szemem előtt lebegni, mert Gömbös az, aki hivatott arra, hogy a magyar nemzetet felrázza tehetetlenségéből. Politikai meggyőződésem természetesen nem jelenti azt, hogy bármilyen téren elfogult lennék, mert igaz és őszinte szívvel mondhatom, hogy mindenkiel szemben az igazságérzetem és a feltétlen objektivitás fog vezérelni. Éber öre leszek a közélet tisztaságának és kiméletlenül járok el azokkal szemben, akik a legkisebb szabálytalanságot követik is el.

Az új főpolgármester ezután a különböző

Szerbiában megismétlődött

Forgács Anna tragédiája

Szabadkáról jelentik: Délszerbiában, a jagodinai törvényszék most tárgyalta egy férj rémtettét, amely sokban hasonlít a millstatti szakadékba dobott Forgács Anna színésznő tragédiájához.

A vádlott Grbovics Dima jómódu gazdálkodó, aki Kavadar nevű községben élt feleségével és gyermekeivel. Grbovics földjei a falu széléig húzódtak, ahol egy veszedelmes fiatal özvegy lakott, Avkovics Dela, akitől minden asszony féltette az urát, mert hirtelen, hogy szemével minden férfit meg tud babonázni. A szép asszony kiverette hálóját a gazdag Grbovicsra, akit tényleg meg is babonázott. Grbovics ettől kezdve elhanyagolta családját, gazdaságát s minden idejét szeretőjénél töltötte.

Egy napon Grbovicsné eltűnt. A férj az asszony szüleinek azt mondta, hogy éjszaka összeszólalkoztak s felesége haragjában eltávozott a házból. Ő azt hitte, hogy hazament. Később egy szakadékban holtan találták rá. A csendőrségnek gyanus volt ez az öngyilkosság s a nyomozás hamarosan kiderítette, hogy Grbovicsné a férje dobta le a mélységbe. Kiderült az is, hogy a férj a gyilkosságot szeretője, Avkovics Dela felbujtására követte el, aki ezt be is ismerte.

A bíróság a beismerésben lévő Grbovicsot kövér általi halálra ítélte, Avkovics Delát pedig tíz évi fegyházra.

társadalmi problémákról beszélt és a maga részéről a légmesszebbmenő jóakarataról és pártfogásáról biztosította a főváros lakosságát. A jelenlevők Huszár Aladár bemutatkozó programbeszédét nagy lelkesedéssel fogadták és a főpolgármestert perceként keresztül ünnepezték.

A katonaság egy része támogatja a horvát szabadságmozgalmat

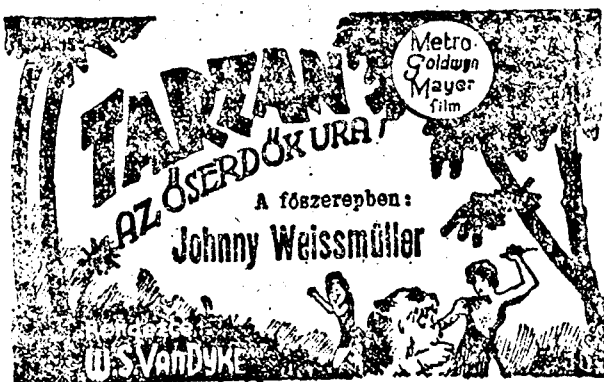
Bécsből jelentik: Az itteni lapok értesülése szerint a jugoszláv katonai hatóságok szenzációs ügyben folytatnak szigorú vizsgálatot a legnagyobb titokban. Kiderült ugyanis, hogy sok helyen a katonaság, amelyet a horvát szabadságmozgalom letörésére küldtek ki, a forradalmárokkal rokonszenvez, sőt fegyverekkel segíti őket. Két kaszárnya legénysége nagymennyiségű fegyvert és municiót csempészett ki a kaszárnyából és adta át a horvát szabadságharc résztvevőinek. A gépfegyvereket pedig szándékosan elrontották, nehogy megtámadhassák a felkelőket. Már eddig is számos letartóztatás történt, több tiszt és altiszt is vizsgálati fogságba került, ezenkívül pedig több mint ezer katonai személy ellen folyik vizsgálat. A vád ellenük az, hogy ha nem is segítették a horvát forradalmárokat, de passzív rezisztenciájukkal elősegítették munkájukat.

A kormány a horvátok ellen nem jár el szigorúan, mert fél a nyílt forradalomtól. Ezért utasítást adott a bíróságoknak arra, hogy a letartóztatott négyezer horvát felkelő közül csak tizenöt ellen folytassák le az eljárást, míg a többi helyezték nyomban szabadlábra. A belügyi helyzetre való tekintettel a dinár árfolyama egyre zuhan, úgy hogy a jugoszláv Nemzeti Bank ma már kénytelen volt szigorú zárlatot elrendelni a valuta védelmére.

A Reichspost jelenti Zágrábról, hogy a kormányköröknek Goszpic városában tervezett tömeg-manifesztációja a legridegebb passzív ellenálláson törött meg a lakosság részéről, amelyet a legvadabb kényszerrel hajtottak össze a három belgrádi miniszter meghallgatására. Egy hang sem hallatszott a miniszterek beszéde után és ugyanígyen hallgat a csend fogadta az általuk előadott határozati javaslatot.

CORSO MOZGO!

MA ÜNNEPI PREMIER!

A Trader Horn rendezője

MAUREN O. SULLIVAN

a legujabb különleges s-ópségű művésznő

NÉMETÜL BESZÉLŐ FILMCSONDA!

Operett, vígjátékot 100-at láthat, de TARZANT csak egyet.

TARZAN nem azonos semmilyen hasonlóval!

A tolongások elkerülése végett ajánlatos jegyekről előre gondoskodni.

Szabadjegyek, kedvezmények érvénytelenek!

Előadások mindennap 3, 5, 7, és 9 órákor.

TARZAN, az őserdő ura

Monumentális dzsungel-film sajtó-
premierje a Corso moziban

A néger tam-tamok egyhangú kongása, vad tekintetű villogó szemek, tetovált arcok a tábor tüze mellett és fekete, sima testek kigyózó mozgása a furcsa ítemű énekhangok taktusára... ez Afrika, az ősröngyözött messzehangzó, rejtélyes szava, túl minden civilizáción, törvényszerűsége. A néger falvak piszkos kunyhói közé azonban már belopózott a fehér ember árnya... Elefántcsontkereskedők indulnak felfedező útjukra, nem a kultúra, a civilizáció szolgálatában, hanem a mindenható Pénz Ófelsége parancsára. Hatalmas akadályok tornyosulnak az expedíció mindenre elszánt vezetői elé: nemcsak az őserdők ezer veszedelmével kell megbirkóznunk, de a mindennél hatalmasabb Tabu, a néger babonás tiltakozása mered eléjük. Nincs az a hatalom, amely ki tudná venni a bennszülöttekből az Elefántok Temetőjének titkát... *A fehér ember mégis elindul az ő tabujának megszerzésére, a Pénz után.*

Ez szolgál bevezetőül a „Tarzan” című amerikai filmkolosszushoz, amely az egész világot diadalmenetben járta be és mindenütt hatalmas, példátlan, egyedül álló sikereket aratott. Nem csodáljuk, hiszen a dzsungel-filmeknek évek óta egyedülálló sikereik vannak sorozatosan és az egyik sikere maga után vonja a másik dzsungel-film megszületését. *A Tarzan elérhetetlen magasságban emelkedik ki az eddig látott és hallott exotikus filmek közül:* nemcsak a szenzáció erejével, a valóság, az élő, igéző valóság élményszerűségével ható felvételeivel, hanem csodálatosan eleven, gördülékeny és minden jelenetében izgalmas cselekményével, a hátborzongató kalandok szuggesztív benyomásával. Amikor a civilizáció kelős közepéből a dzsungel szélére csöppent fiatal leány megindul elefántcsontkereskedő apjával s annak fiatal társával az Elefántok Temetője, a Holtak Hegye felé, akkor úgy érezzük, hogy mi is az expedíció tagjai vagyunk és a távolban csillogó, izgató, ismeretlen kalandok felé sodor sorsunk, végzetünk...

Az őserdő egyre közeledik... Még nem látjuk a mókás kedvű kis majmok ugrálását, a prédára leső himoroszlán éhes tekintetét, az őserdő ezerszínű életét, de halljuk a rengeteg hívó szavát, a majmok kurrogását, az oroszlán üvöltését és mindezek felett egy diadalmas, messzeharsogó, artikulálatlan hangot, az ősember kiáltását valahol az ember és állat között... Még nem látjuk Tarzant, az őserdő ifjú urát, parancsolóját, de egyre őt várjuk, érezzük közeledését az őserdő hangjának rezgésén át. Végre egy izgalmas kaland kellős közepén találkozunk Tarzannal, a majomemberrel. Kurszik, ugrál, repül az évezredes fák indáin, ág-bogain át célja, prédája felé... Karján a fiatal leánnyal, azután ismét eltűnik s hiába keresi az expedíció, amelynek tagjai hogyan is tudnának megmérkőzni vele, *akivel az oroszlán, az orangután sem bír.* Ő a vadon királya, az erő, férfias szépség megtestesítője. Versenyt uszik a krokodillal, a vizilovakkal és a majmokat megszegyentető ügyességgel ugrál fáról-fára.

A cselekmény megy a maga útján. Nem fontos, hiszen mindenki ismeri Tarzan történetét, az angol lord vadonban született és majmok által felnevelt fiának népszerű, csodálatos regényét. Filmen is láttuk már több ízben, de az új Tarzan első jeleneteivel elmosza a régiek halvány emlékét. *Ez több mint film, ez maga az Élmény, a Kaland...* Még valamit a szereplőkről: Tarzant Johnny Weissmüller játssza — akiről az Aradi Közlöny pénteki számában megírtuk, hogy az aradmegyei Nagyvarjas köz ségéből indult el világhódító útjára — ez a gyönyörű emberpéldány, akit az Isten is jókedvében teremthetett. Csak úgy sugárzik belőle a diadalmas ifjuság, a hatalmas testi erő, eleven fürgeség. Mint uszóhajók szenzációs produkciókat végez, de kuszó-mászó mutatványai egyenesen elbűvölőek. Ő nem játssza ezt a szerepet, hanem éli, sem színész, sem uszóhajók többé, csak Tarzan, az Őserdők Ura... A

A lehullott vakolat felfedte Arad legrégebbi magánkórházának titkát

„Darányi János kórháza” — A tudomány lellegvára a nagy járványok idején — Műtőasztal és zongora — Aki lélt a visszajáró lelkektől

A csipős őszi szél dacára vigan dolgoztak a kőműveslegények az ősdi falakon. Vakoló-késsel kapargatták a falat, nemsokára új és díszes köntöst kap Arad egyik legrégebbi háza, amelynek külsején a leviharzott évtizedek viszontagságai maradandó nyomokat hagytak. És amint nótázva kapargatják a falat, lehull a felső vakolat és szürke, elmosódott betűk tűnnek elő.

— Itt, a homlokzaton valami felirat volt — jelenti ki a kőművesmester.

Lassankint előtűnik a felirat, az emberek vigyázva kapargatják a falat, kíváncsiak arra, milyen titkokat fed fel a múlt számunkra. Nehezen, de mégis kibetűzhető lesz:

DARÁNYI JÁNOS KÓRHÁZA

Arad legrégebbi, első magánkórháza volt ez az épület. Annak tulajdona, akiről az uccát magát is elnevezték és a Darányi János-ucca 4. számú házban évtizedekkel előtte sokszáz és ezer régi aradi polgár keresett és talált gyógyulást.

Két évtizeden át működött ez a kórház, a melyet dr. Darányi János, dr. Herzfeld Sándor és dr. Chorin Zsigmond aradi orvosok alapítottak. A tulajdonos Darányi János volt, aki 1861-ben megvette a már akkor is patinás házat, amely valaha Tököli Száva, az aradi szerb templom alapítójának nemesi kuriája volt és kórházat csinált belőle. Mindenkit egyforma lelkiismeretességgel kezeltek itt, gazdagot pénzért, szegényt ingyen és amikor nagy járványok pusztítottak a városban és dusan aratott a halál, ez a kis kórház volt a fellegvára a gyilkos kórral harcoló tudománynak. A város legnevesebb orvosai dolgoztak Darányi János dr. keze alatt, így dr. Kabdebó János, dr. Verzár Gyula, dr. Löwy Gyula és még nagyon sokan. Ma is élnek hárman a régi orvosok közül, akik ebben a kórházban kezdték meg működésüket, három régi, ismert nevű aradi orvos: dr. Vas Sándor, dr. Löwinger Miksa és dr. Tisch Mór. Mindhárman meghatottan emlékeznek vissza a kezdetre, amikor fiatalos lelkesedéssel, idealizmussal telve indultak meg az orvosi hivatás néhez útján...

Darányi János kórháza két évtizedes működés után 1881-ben megszűnt. Anyagi okok játszottak közre a megszűnésnél, nem tudták tovább fenntartani ezt az intézményt, amely annyi fontos szolgálatot tett a város polgárainak. Egy darabig üresen állott, majd a háboru előtt a román papneveldehez került és diák-internátus lett az egykori kórházból, amely csak a háboru alatt nyerte vissza újra hivatását. Katonai kórház lett belőle és sebesültek jalkiáltása, haldoklók hörgeése visszhangzott a régi falakon belül. Az impérium átvétele után ismét orvosi rendelő lett a Darányi-kórházból: dr. Botis Aurél aradi orvos költözött be, aki családjával együtt még ma is lakója a háznak. A görög keleti teológia igazgatósága, amely a ház tulajdonosa, most elrendelte a renoválást, a melynek folyamán napvilágra került a legrégebbi aradi magánkórház felirata.

Ma is járnak Botis dr.-hoz öregemberek kezelésre, akik azt mondják:

— Kérem szépen, ötven esztendővel ezelőtt abban a szobában operáltak és a másikban feküdtem.

A ház belsejében most már semmi sem látszik a kórházból. Az operációs terem helyén szalón van, talán éppen ott zongoráznak most, ahol a műtőasztal állott és éles kések szabdalták az emberi testeket, ott, ahol évtizedek előtt hullókamra volt, most cselédségi lakás áll. Nem

többiek: Maureen O'Sullivan bájos, közvetlen és nőies, tehetséges színésznő és tökéletes asszony. Neil Hamilton a fiatal elefántcsontkereskedő szerepében férfias, komoly művészelegyenység. A főszereplők közé kell emelnünk

lehet tulságosan kellemes tudat az otlikóknak, ha arra gondolnak, hogy talán ugyanazon a helyen feküdtek a megmeredt, kinyújtózott holttestek... Volt már Botis dr.-nak olyan cselédje, aki azt mondta, hogy a régen meghaltak szellemei kísértéri járnak oda, de azután leküzdötte a félelmét és nyugodtan aludt továbbra is az egykori hullókamrában.

Vigan dolgoznak a házon, nemsokára új köntösbe öltözik a patinás épület, élénk festék takarja be a kopott feliratot és renovált, modern kis épület lesz a legrégebbi aradi magánkórház. Tököli Száva egykori nemesi kuriája, amelyet minden szerb nemzetiségű ember ma is áhitattal tekint meg... Marosi Rudolf.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Szerda este fél 9 órakor: Amikor a kislányból nagy lány lesz (operettújdonosság, itt ötödikször, mozihelyárakkal, A. bérlet.) Csütörtök este fél 9 órakor: Kis senki (vigjáték, itt először, id. Szendrey Mihály igazgató felléptével, B. bérlet, mozihelyárakkal). Péntek este fél 9 órakor: Kis senki (vigjáték, itt másodszer, id. Szendrey Mihály felléptével, mozihelyárakkal, C. bérlet). Szombat délután 5 órakor: Hófehérke és a hét törpe (látványos gyermekelőadás, egészen alacsony „filmes” helyárakkal). Belépti díjak: 5, 10, 15, 20 és 25 lejért. Szombat este 9 órakor: Cirkuszhercegnő (operettreprez, Kálmán Imre jubileumának aradi megünneplése, Arató Ally, az új primadonna első fellépése, mozihelyárak, A. bérlet). Vasárnap délután 3 órakor: Amikor a kislányból nagy lány lesz (operettújdonosság, itt hatodszer, mozihelyárakkal). Vasárnap délután 6 órakor: Édes ellenség (színijáték, itt negyedszer, mozihelyárakkal). Vasárnap este: Cirkuszhercegnő (operettreprez, Arató Ally, az új primadonna fellépte, mozihelyárakkal, B. bérlet).

* Páratlan siker: „Amikor a kislányból nagy lány lesz”. Ma este is ez a műsordarab. A sorozatos előadásokban ötödikször, A. bérletben, a premier ragyogó szereposztásában.

* Ünnepléses vigjáték bemutató Szendrey Mihály színiigazgatóval. Csütörtök este érdekes eseménye lesz az aradi színháznak. Szendrey Mihály színiigazgató idei első fellépése keretében a szezon legnagyobb sikerű vigjátékában, a „Kis senki”-ben alakít vezetőszerepet. Bónyi Adorján neve jegyzi az aranyos humoru vigjátékot, amely a budapesti előadás szériájában meghaladta a 75-ik előadást. A szerző immár második darabban szerepel a színház műsorán. Az „Édes ellenség”-et is ő írta, a „Kis senki”-ben azonban kedélyessége jut pompás kifejezésre. Mészáros rendezésében a társulat prózaegyüttesének valamennyi tagja részt vesz az előadásban, amelynek természetesen elsősorban az ad értéket, hogy Szendrey Mihály igazgató játszik vezetőszerepet. A premier a megszokott mozihelyárakkal, B. bérletben megy.

* Cirkuszhercegnő. Arató Ally, az új primadonna bemutatkozása, Kálmán-jubileum. Ez a három esemény torlódik össze szombaton este, amikor a diadalmas sikerű Kálmán-operettet eleveníti fel a társulat, hogy egyúttal Kálmán jubileumának hódoljon és alkalmat adjon Arató Ally, a feltűnő szép és ragyogó hangú primadonna bemutatkozásának. Arató Ally a címszerepet éneklő kitűnően, mellette az operettegyüttes legjava játsza a többi vezetőszerepeket. A Cirkuszhercegnő tölti ki a színház vasárnap esti műsorát is.

* Jön az „Ezerió”. Jobb, szellemesebb, mint a Csodabár! Egybeépített színpad és nézőtér Brodszky—Harmath-operettstájer.

Cheeta-t, a kis majmot, „akinek” játéka ide, friss tempót diktál a filmen keresztül és teljesen magával ragadja a nézőt.

Befejezőül elég ennyi: a Tarzan-film diadalmasan vonult be Aradra is... (cs. p.)

Expressz-interjú Aradon

Az új pártvezér titokzatos látogatása Goldis Lászlónál — „Ami ma van, az nem más, mint ursora“

Goga Octaviannal

— Egy kis incidens egy község román és magyar neve körül

Goga Octavian, az Averescu-kormány egykori belügyminisztere, a neves román költő kedden este kilenc órakor autón Aradra érkezett. Számos párthive kísérte az ország legfiatalabb pártjának, a nemzeti agrárpártnak elnökét. Ott láttuk Valjean, Horea Furta, Cioban dr., Andrasiu Contrea dr., Tulescu, Felicea volt képviselőket, Bogdan dr. volt temesvári polgármestert, a bucaresti-i Curentul egyik munkatársát, Malicescut és még másokat. Goga Octavian megérkezése után a Fehér Kereszt 9. számú szobájában szállott meg, majd azonnal a szomszédos Zrinyi-uccában levő Goldis László volt averescanus kultuszminisztert kereste fel, aki a közelmúlt napokban levélben jelentette belépését Gogának a nemzeti agrárpártba. A két politikus beszélgetése igen rövid időre szorított, mivel Goldis jelenleg kisebb kúrával betegágyban fekszik s az új pártvezér nem akarta hosszabb időre igénybevenni a gyengélkedő politikust. Az Aradi Közlöny munkatársa esti látogatásáról visszafelé jövet találkozott Gogával, aki szokott közvetlen modorával fogadta kérdéseinket és — ugyanugy is háritotta el őket:

— Mindössze egyszerű baráti látogatást tettem régi barátomnál — mondotta mosolyogva.

— Baráti látogatást, amidőn új párthívét üdvözölhette? — kételkedtünk.

— Nem, igazán ennél több jellege nem volt a vizitnek — mondotta ismételtén a volt miniszter. — Most Comsa püspök urhoz készülök, ahova vacsorára vagyok hivatalos: éjfélkor pedig indulok vissza, Bucarestbe.

— Szervezőköruton voltam a Bánságban — közölte beszélgetésünk további során az új pártvezér — s ma is öt bánsági községet jártam be. Nagykomlóson, Nagyszentmiklóson, Pészacon, Marosszékesuton és Fentakon voltunk: mindenütt a régi jó világra emlékeztető hangulattal fogadtak.

Közben egy kis incidens is történik, miközben a miniszter mosolyogva beszél. A bánsági községneveket nem tudja fejből, egyik párthive

erre felé. Fentakon, Pészacon bandériummal, zenekarral, négylovas hintókkal vártak... Egy pillanatra visszajöttek a régi jó idők emlékei.

... A pártvezérnek, vagy az új pártprogramnak szövege ezek a fényes fogadtatások?

Erre a kérdésre maga Goga sem tud válaszolni.

— Nem tudom, miket adtak közzé a lapok a temesvári beszédemből, — mondja énkén — de a pártom politikai programjának a gerince az, hogy 17 milliárdos költségvetéssel, amelyből hét milliárdot a külföldi hitelezőknek

kell kifizetnünk, nem lehet boldoggá tenni az országot. Három-négy éves moratóriumra volna szükségünk és a külföldi kamatok leszállítására, mert... akárhogy is nézzük... ami ma van, az nem más, mint egy kis ursora...

Goga ujságot mond

— Mondok egyébként egy másik ujságot is — fejezte be nyilatkozatát bucsuzás közben Goga. — A temesvári magyar írók és újságírók felkérésére rövidesen visszajövök Temesvárra, hogy magam is résztvegyek a temesvári Ady-émléktábla leleplezési ünnepén, amelyen beszélni fogok...

Még egy sokat sejtető, udvarias diplomata-mosoly s aztán a kis slepp élén Goga ismerős léptekkel megindul az aradi püspöki rezidencia felé.

A nemzeti néppárt vezére a 23 óra 52 perckor induló bucaresti-i gyorsvonattal elhagyta Aradot. (—ab.)

Megkönnyíti az Aradhegyaljai Villamos helyzetét az új autobusz-közlekedési törvény

Az új törvény megsemmisíti a régi autobusz-koncessziókat — Szigorú rendszabályok az új koncessziók kiadásánál

Mateescu István vezérigazgató nyilatkozata

Bucurestiből jelentik: A parlament, mint ismeretes, megszavazta az autobuszok és mechanikai erővel hajtott közlekedési eszközök szabályozásáról szóló új törvényt, mely a közutakon való személy- és áru fuvarozást a szakértők véleménye szerint monopóliummá teszi. A megszavazott törvény elsősorban az összes régi engedélyeket és koncessziókat fokozatosan megsemmisíti és azokat csak ideiglenesen hagyja érvényben, a jövőre nézve pedig az autó-fuvarozás, az országutakon mechanikai erőművekkel való személy- és áruszállítást árlejtés alapján elnyerendő jognak minősíti, a mely után meglehetősen érzékeny adók, illetve járulékok kerülnek kivetésre.

Az új pályázati feltételek meglehetősen szigorúak. Az ajánlatokban meg kell jelölni, hogy a fuvarozás mely utakra vonatkozik, ezen

cesszionált jog lesz, állami felügyelet alatt, mintegy állami vállalkozás, melynek illetékei az államot illetik, engedélypénzek és személyek, áruk után járó illetékek formájában, de melynek kockázatában természetesen nem vesz részt. A törvény szerint hat banit fizet egy autobusz minden helyért kilométerenként, autóturákon 10 banit, ott, ahol nincs vasút, de ott, ahol van, illetve ahol párhuzamosan az országutal vasuti közlekedés is van, ez az illeték autobuszoknál helyenként és kilométerenként 16 banit, autóturáknál 24 banit helyenként és kilométerenként.

Az új törvény rendelkezéseinek nagyarányú jelentősége van Aradmegye közlekedésügyére nézve is. Csak a napokban számoltunk be ugyanis róla, hogy az aradhegyaljai villamosvasutak forgalmát mennyire hátrányosan

Egy Paramount-világsláger:

A HERCEGNŐ SZABÓJA

(Szeress ma éjszaka! Love Me Tonight)

Főszereplői:

JEANETTE MAC DONALD és MAURICE CHEVALIER.

Ragyogó kiállítás, osodás muzsikája filmoperett, Rouben Mamoulian, a „Bestia“ és „Egy nagyváros bűnei“ című filmek világhírű rendezőjének mesterműve

holnaptól

a SELECT-mozgóban.

segít a miniszter memóriájának. A hűséges pártember a községek hivatalos neveit recitálja, mire valaki közbeveti a kérdést:

— Hogy is hívják azt a községet magyarul?

Egy község magyar neve

A tulbuzgó volt vezetőpolitikus mintha megmakacsolná magát. Régi bánsági ember — de nem jut eszébe a község régi, ismertebb neve. — Iria csak úgy, szerkesztő ur, ahogy mondom...

Goga Octavian arcán a félhomályos világításban egy pillanatnyi árny suhan át s miközben a csökönnyösködő párthivehez fordul, felénk élénken a következőket mondja:

— Dehiszen, ha magyar ujságot írunk az urak, irjanak csak magyarul, nemde?

A könnyed zökkenő után, amelyet az európai tapintat tesz újra tükörsimává, az interjú tovább folyik. Goga arról beszél, hogy most Bucurestin át Besszarabiában folytatja szervező-körutját... Miért dolgozik az országnak éppen a legellentétesebb módon távoleső részein?

— Visszajövök én még Aradra is, — jelenti ki — igazán felejtethetlen módon fogadtak

felül pontosan fel kell tüntetni a rendes, szokványos adatokon kívül azt az összeget is, amelyet, mint összjövendelmet el akar érni a koncessziót kérvényező. A beérkező pályázatok közül a közönségre nézve legelőnyösebb ajánlattevő nyeri el a fuvarozások jogát. Egyébként a törvény kihirdetésétől kezdve mindazoknak, akiknek személyszállítási vagy áru fuvarozási engedélyük van bármilyen hivatalos fórumtól, be kell azokat mutatniok a közmunkák és közlekedésügyek miniszteriumában a megfelelő iratok mellékelése mellett (menetirány, fuvarozási képesség, honnan nyerte engedélyét stb.) Ezeknek az iratoknak alapján az illetők ideiglenes engedélyt nyernek, amely mindaddig érvényben marad, míg a megjelölt utszakasra nézve végleges koncessziókat a megtartott árlejtések alapján ki nem adnak.

A legszigorubb pontja az új megszavazott törvénynek az, hogy amennyiben valamely utszakasra vonatkozó árlejtés meddő marad, vagy hogy az ajánlatok nem megfelelőek, vagy hogy nem érkezett be ajánlat, úgy az első árlejtés határnapjától számított hatvan nap múlva az összes, erre az utszakasra vonatkozó engedélyek semmivé és elvesztik hatályukat. A közutakon való személyszállítás így, kon-

becfolyásolták mindazok a koncessziók, amelyek a vasutvonalakkal párhuzamosan haladó utvonalakra szövegesen élénk konkurrenciát csinálnak a régi, sokszáz munkást foglalkoztató vasutársaságnak. Az Aradi Közlöny munkatársa az új törvénnyel kapcsolatosan kérdést intézett Mateescu Istvánhoz, a villamos vasutársaság adminisztrateur deleguejéhez, aki az új törvény rendelkezéseit a villamostársaság szempontjából a jövőre nézve a következő nyilatkozatban világította meg:

— A gazdasági válság mindenkire ránehezedik és nem kimélte meg az Aradhegyaljai Villamosvasutat sem. Az állandó üzembentartás lehetőségeit mindenestre megkönnyítik az új autobusz-közlekedési törvény rendelkezései. Az új koncessziókat a CFR vezérigazgatósága fogja kiadni és minden bizonnal alaposan megválogatja a szempontokat, amelyekről függővé teszi az új koncessziók kiadását. Az aradhegyaljai vasutársaság részéről mi természetesen megfelelő akciót fogunk megindítani, hogy az illetékes fórumok, akiktől az új koncessziók kiadása függ, kellő módon vegyék figyelembe a villamosvasutak érdekeit is, amely annyi embernek ad mindennapi kenyeret,

H I R E K

Mihály nagyvajda névnapja

Ünnepségek a fővárosban, Sinaiban és Aradon.

Bucurestiből jelentik: Mihály nagyvajda névnapja alkalmából ma a patriarchátuson ünnepélyes Te Deum volt, amelyet maga Miron Christea patriarcha celebrált. Az Istentiszteleten Maniu miniszterelnökkel — aki ma érkezett vissza Budaörsről — a kormány valamennyi tagja részt vett, továbbá a közéleti és katonai élet kiválóságai.

Ma a szokásos ünnepség keretében az uralkodó vendégül látta a Mihály Viteazul-rend tagjait. Az asztalfőn az uralkodó foglalt helyet, aki felszólalásában az együttérzést és a bajtársiasságot hangoztatta. A bankett igen jó hangulatban folyt le.

Még nagyobb ünnepség volt Sinaiban, ahol egészen szokatlan méretek között ünnepelték meg Mihály nagyvajda névnapját. A nagyvajda mindvégig jókedvűen fogadta a kadett-iskola küldöttségét, amelynek tanulója, továbbá a cserkészeknek és a brassói vadászreznek a deputációját, amely átnyújtotta neki a tizedesi jelvényt. Az aradi templomokban, közhivatalokban, szintén megünnepelték Mihály nagyvajda névnapját. A házakat pedig zászlók díszítették a mai ünnepségek alkalmával.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Erősebb éjszeli köd, napali tisztulással, észak felé terjeszkedő enyhülés várható.

5, negyed 8 és negyed 10 órákor:

CENTRAL MOZGÓ: Premier. **ÁRVÁCSKA:** Végtelenül bájos életkép. Főszerepekben: **JANET GAYNOR** és **WARNER BAXTER.**

SELECT MOZGÓ: Ma utóháza. **ASSZONY, AKIRŐL BESZÉLNEK.** Főszereplők: **MADY CHRISTIANS, HANS STÜVE, SZÓKE SZAKÁLL** és **OTTO WALLBURG.**

— **Összeült az országos orvoskongresszus.** Bucurestiből jelentik: Ma összeült az országos orvoskongresszus. A mai napon a kongresszus szervezeti és jóléti kérdésekkel foglalkozott. Elhatározták egy általános nyugdíjpénztár felállítását is.

— **Gömbös Gyula Rómába utazott.** Budapestről jelentik: Gömbös Gyula miniszterelnök ma este Rómába utazott. A magyar miniszterelnök Mussolinivel folytat megbeszéléseket, majd hétfőn visszatér Budapestre.

— **Legkellemesebb, legideálisabb, legenyhébb hajtató a Solvo pirula.** Egy doboz 20 lej. Földes-gyógy-szertár.

— **Véres verekedés a brünni Német Házban.** Brünnből jelentik: Véres incidens történt a brünni Német Házban, ahol Graeff nemzeti szocialista képviselő tartott előadást. Több száz cseh fascista berontott a terembe, ahol verekedést provokáltak, melynek folyamán számos német hallgatót súlyosan megsebesítettek. A rendőrség nem avatkozott bele a küzdelembe, csak akkor, amikor már valóságos csatává fejlődött a küzdelem. A beavatkozás eredményeképpen az egyik német hallgatót letartóztatták.

— **Tíz évi fegyház egy Romániából kitoloncolt rablógyilkosnak.** Debrecenből jelentik: Mester Antal biharnagybajomi gazda a román megszállás idején meggyilkolta és kirabolta Morsali kereskedő feleségét. A rablógyilkosság elkövetése után Romániába menekült, ahol azonban elfogták. A Legfelsőbb Semmitörvényszék tíz évi fegyházra ítélte. Mester nemrégiben töltötte ki büntetését, majd kitoloncolták Romániából és átadták a magyar hatóságoknak, amely szintén felelősségre vontta tetteért. Ma tárgyalta az ügyet a debreceni törvényszék, amely Mestert tíz évi fegyházra ítélte, azonban kitöltöttnek vette a büntetést és elrendelte szabadlábrahelyezését.

— **Diákzavargások a kolozsvári Nemzeti Színház előtt.** Kolozsvárról jelentik: Súlyos zavargások színhelye volt tegnap este a kolozsvári Nemzeti Színház. Az előadás előtt több száz diák verődött össze a színház előcsarnokában és követelték a helyátrak leszállítását. A kivevényelt csendőrség nem tudta a diákokat szétszórni, úgy, hogy a tüzoltóságot is igénybe kellett venni. Később még egy század csendőrség érkezett a helyszínre és csak nagynehézen sikerült a tömeget szétszórni. Közben a diákok a színház valamennyi ablakát beverték és a csendőrök közül is többeket megsebesítettek. Letartóztatás nem történt.

— **Elítélték Budapesten a hamis ötfontosok terjesztőit.** Budapestről jelentik: Körülbelül egy évvel ezelőtt Kucmi Giorgio és Willy Dante olasz származású amerikaiak Budapesten nagymennyiségű hamis ötfontosot hoztak forgalomba. A két szélhámos elmenekült az országból, azonban a magyar rendőrség nyomozásának eredményeképpen sikerült őket Hannoverben letartóztatni. Kiadták őket Magyarországnak és ügyükben tegnap tartotta meg a büntetőtörvényszék a tárgyalást. A szélhámosok elmondták, hogy a hamis ötfontosokat még Amerikában vásárolták, darabonként másfél dollárért. A bíróság egyenként egy évi és négy havi börtönre ítélte őket.

— **Családi tragédia Pestszentlőrincen.** Pestszentlőrincről jelentik: Megrendítő családi tragédia történt ma egy pestszentlőrinci kereskedő házában. Dézsi Miklós kereskedő ma délelőtt agyonlőtte feleségét, majd fölboltta magát. Mindketten meghaltak. A tragédia oka valószínűleg az anyagi összeomlás volt.

— **Szivenlőtte magát egy magyar hadbírószázados.** Budapestről jelentik: Titokzatos öngyilkosság történt ma délután Budapesten. Baffert József hadbírószázados katonai fegyverével ma délután Falk Miksa-uccai lakásán szivenlőtte magát. Miután bucsúlevelet nem hagyott hátra, a tragédia oka ismeretlen. Környezetében azt hiszik, hogy a harcérien szerzett és mind sulyosabbá vált tüdőbaja készítette tette.

Detektívek egymás között

Első detektív: Milyen ez a detektívregény?

Második detektív: A szokásos számár-ság. A végén elfogják a tettest.

— **Autós banditák garázdálkodása.** Düsseldorfból jelentik: Egy teherautó ellen, amely a vágóhidról 48.000 márkát szállított a postára, ismeretlen autós banditák vakmerő támadást intéztek. Amikor a teherautó kikanyarodott a vágóhid kapuján, egy közelben álló autó négy utasa revolveres sortűzrel adott le a kocsira. A sofőr megsebesült, azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és a rendőrségre hajtott. Az autós banditák nyomtalanul eltűntek.

— **Három csónakázó tragédiája.** Budapestről jelentik: Soltz közszéknél halálos csónakszerecséltenség történt. Egy csónak három utassal a nyílt Dunán felfordult és mindhárom utasa a vízbe fulladt. Eddig hullájuk nem került elő és így nem sikerült megállapítani még a személyazonosságukat sem.

— **Egy hat tagú békésmegyei család tragédiája.** Békéscsabáról jelentik: Füstmérgezés áldozata lett egy békésmegyei család hat tagja. Vész-tő község kondása a hajnali órákban bekopogtatott kondástársához, Bucsei Andrásához. Mikor kopogtatására nem kapott választ, bekökte az ajtót és megdöbbenve tántorodott vissza, mert az ajtón keresztül füstgomolyag tödült ki. A konyhába lépve holtan találta Bucsei Andrásnét és 4 éves kislányát, míg a szomszédos szobában Bucsei András, 22 éves fia és 6 éves legkisebb gyermeke feküdtek holtan. A család megdöbbenő katasztrófáját füstmérgezés okozta, annak következtében, hogy Bucseiné szalmát szárított a kemenében, amely az éjszaka folyamán meggyulladt és az így keletkezett füst megfojtotta a szerencsétlen családot.

Meggyilkolta nevelőszüleit egy tíz éves fiú

A bíróság tíz évi fegyházra ítélte a rablógyilkost.

Berlinből jelentik: A bíróság ma egy Waldov Emil nevű tízéves kisfiú felett ítélkezett. A tízéves fiú meggyilkolta a Baars-házaspárt, amely örökbe fogadta és két éves kora óta felnevelte. A kettős gyilkosság elkövetése után Waldov Emil kifosztotta a lakást, majd megszökött. A rendőrségnek sikerült kézrekeríteni a tízéves rablógyilkost, aki a mai tárgyaláson a büntetés maximumát: tízévi fegyházat kapott.

— **Borzalmas hitvesgyilkosság Halmiban.** Szatmárról jelentik: Páratlan kegyetlenséggel végrehajtott hitvesgyilkosság tartja izgalomban a Szatmár közéletben lévő Halmi nagyközönség lakosságát. Baragi György 52 éves kötélverő mester a gyilkos, aki 49 éves feleségét gyilkolta meg megdöbbenő módon. A kötélverő mester összekötözte hitvesének lábait, majd pedig a favágó baltával összeroncsolta a szerencsétlen asszony alsótestét. A minden emberiségéből kivetkőzött férj előzőleg petrolummal öntötte le az asszonyt, mert az volt a terve, hogy meggyújtja feleségét. A szatmári ügyészség Baragi Györgyöt letartóztatta.

— **A szintársulat a Kölcsey Egyesület vasárnapi Arany-ünnepén.** Megirtuk, hogy a Kölcsey Egyesület vasárnap délután 5 órákor rendezti a Kulturpalotában Arany-émlékünnepét. Irodalmi értékű, gazdag műsorának utolsó száma különösen érdekes és hatásos lesz. A Toldi-trilógiából: „Toldi Estéje” utolsó énekének örökszép részletét drámailag megjelenítve fogja előadni szintársulatunk néhány művésztagja. Toldi és Lajos király megható szép párbeszédét Szendrey Mihály és Mészáros Béla fogja elmondani, az öreg Bence kedvesen humoros ragaszkodásának szószólója Darvas Ernő lesz. Allahgy testőrkapitányként pedig Kálmán Sándor fog szerepelni a Toldi haldoklásának jelenetében. Aranyt, a költőt fogja még megszólaltatni a mai lélek gondolatvilágával Diószeghy Józsefné, aki „A költő hazája” című felséges verset fogja elszavalni.

— **Megtalálták a gyilkos aradi cigányok által eladott gyermeket.** Érdekes fordulat állott be a mai nap folyamán az ismeretes cigánytelepi gyermekgyilkosság ügyében. A szökésben levő gyermekgyilkos cigány pár — mint azt már megirtuk — 500 lejért eladott egy kisgyermeket. Ma a rendőrségnek tudomására jutott, hogy a leánykát egy Kovács Flóra nevű galsai cigányasszony vette meg. Ugy az asszonyt, mint annak vadházastársát kihallgatták a rendőrségen, akik elmondták, hogy a gyermeket 500 lejért vették Aradon, az eladó személyét azonban nem ismerik. A rendőrség most tovább folytatja a nyomozást, addig is a megkerült kislányt, akinek szülei ezideig még ismeretlenek. Kovácséknál hagyták, mivel ezek jónódu emberek és így a gyermeknek jó dolga van náluk.

— **Két kereskedőt kirabolnak az élesdi országúton.** Nagyváradról jelentik: Vakmerő rablótámadás történt ma a késő délutáni órákban az Élesdtől néhány kilométernyire fekvő Alsólugas község határában. Allig felfegyverkezett banditák megtámadták Horgos Sándor és Széphegyi József marosludasi kereskedőket, akikről minden pénzüket és értéktárgyaikat kirabolták. Az egyik kereskedőt a banditák súlyosan összeverték, azért, mert csak igen kevés pénzt találtak nála. A vakmerő utonállók kézrekerítésére széleskörű nyomozást vezettek be a nagyváradi és környékbeli hatóságok.

— **Dr. Simon Ernő, bőrgyógyász és urológus,** rendelőjét Strada Gh. Lazar (volt Uránia-mozi uccája) 14. szám alá helyezte át. Rendel 9-12, 3-6 és este 7-8-ig.

Szépségápolás

PILISINÉ

Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16. Hajszala, saemölesök végleges eltávolítása. — Esti kikészítések. — Arc massage. — Újosa hermetranszfer

Okmánylopás miatt letartóztattak egy milliomos malomtulajdonost

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i ügyész-ség tegnap letartóztatást végzett adott ki egy *Milad* nevű dúsgazdag malomtulajdonos ellen, aki szállításai révén állandó összeköttetést tartott fenn a hadügyminiszteriummal. A szállításokból kifolyólag a malomtulajdonosnak differenciál támadtak a miniszteriummal, aminek az lett a következménye, hogy Milad 98 millió lej erejéig kártérítést indított a hadügyminiszterium ellen, míg a miniszterium 38 millió lejért perelte Miladot. A nyolcvan év körüli malomtulajdonos iratainak kiadása végett megjelent az illovi törvényszéken és midőn a tisztviselő átnézésre elébe tette az iratokat, egy óvatlan pillanatban több fontos okmányt zsebre tett. A tisztviselő azonban még a malomtulajdonos távozása előtt észrevette a lopást és jelentést tett az ügyésznek, aki nyomban letartóztatta a milliomos malomtulajdonost.

— **Értékes előadást tartott** ma délután dr. Dohány Sándor ismert aradi orvos, a Wizo rendes heti előadásorozatában. A nagyszámú hallgatóság előadás után melegen ünnepelte a tehetséges előadót.

— **Levél az Aradi Filharmonia Egyesületéhez.** Az Aradi Filharmonia Egyesület átadta nekünk közlés végett egy hölgynek hozzáintézett következő levelét: „Néhány nap választ el bennünket csupán attól a nagy eseménytől, mely Arad egész társadalmát varakozásteljes izgalomban tartja. November 17-én ugyanis a Kulturpalotának többnyire zárt kapui megnyílnak, hogy befogadják azokat, akik már régen keresik a felemelkedést a klasszikus zene szférájába, azokba a szférákba, amelyeket Beethove, Wagner, Liszt, Brahms zsenije népesített be. Ezeknek a nagy alkotóknak utjait sokszor egyengették gyengéd női kezek és női kezek azok is, amelyek összefogták, hogy, mint ennek az évnek a legszebb ajándékát, a muzsika remekműveit nyujtsák az aradi közönségnek. Mi nők voltunk azok, akik oda állottunk derék filharmonikusaink oldalára és feleltük az aradi társadalmat annak érdekében, hogy a zenei kultúra virágai újra kinyíljanak. „L'art pour l'art“ a jelgénk. Adja Isten, hogy sokan hallják meg hívó szavunkat: Aradiak ápoljátok a kultúrát! Jöjjetek el a filharmonikusok hangversenyeire, mert csak így támadhat fel újra az, amire olyan régen büszkék vagyunk, az aradi zenekultúra!” Aláírás.

— **Fontos tudományos felfedezés a föld mágneses sarkairól.** Londonból jelentik: See tanár, a kaliforniai tengerészeti csillagvizsgáló igazgatója megállapította, hogy az északi mágneses sark elliptikus pályán kering a tulajdonképpeni Északi sark körül. A Déli sark ugyanilyen pályát ír le, de ellentétes irányban. Mindegyik pólus 540 év alatt ír le egy-egy elliptikus pályát. A sarkoknak ezt a mozgását See a Nap és a Hold erős mágneses mezőinek tulajdonítja.

— **Megölte öccsét egy orvosnő.** Prágából jelentik: Megrendítő tragédia játszódott le az egyik prágai kórházban. Kastner Paula dr. 32 éves orvosnő öt revolverlövessel végzett Pohobradszky Péterrel, 14 éves unokaöccsével. A fiu, aki szenvedélyes kémikus volt, otthon, lakásán is végzett kémiai kísérleteket. Egy ilyen kísérlet alkalmával robbanás következett be, amely teljesen megvakította a diákot és bal-karját kitepte helyéből. A fiut nagy vérvesztéssel a kórházba szállították, majd értesítették orvosnő rokonát, aki azonnal autóbaült és a kórházba hajtatott. A kórház lépcsőházában találkozott az egyik orvosprofesszorral, akitől megtudta, hogy unokaöccse állapota reménytelen. Fel sem ment a kórterembe, hanem egyenesen a szemközti fegyverkereskedésbe rohant át, ahol egy Browningot vásárolt. Ezzel kezében ment fel unokaöccséhez, akit kínos halálküzdelemmel talált. Magára erőszakolt nyugalommal tüzetesen megvizsgálta s mikor látta, hogy nincs remény, öt golyót röpített a fiu fejébe. A diák azonnal kiszenvedett, az orvosnőt letartóztatták.

LEGUJABB

Letartóztatták Bécsben Szécsi Lajost

Az Aradon általánosan ismert Szécsi-fivérek bonyodalmas pereskedési ügyeinek újabb szenzáció fordulata — A manchesteri Bles-cég ötmillió lej elcsúszásával vádolja Szécsi Lajost

Román részről is megindult a hivatalos kiadatási eljárás

Bécsből jelentik: Váratlan, újabb fordulat állott be abban a hosszadalmas és részleteiben komplikált bűnyűben, amelynek vádlottja az Aradon is általánosan ismert két Szécsi-testvér, Szécsi Lajos és Szécsi Oszkár. A két testvér — mint ismeretes — „Szécsi és Társa“ néven a konjunkturában hatalmas aranyu textil-fizletet alapított, amelynek fiókja Aradon Szécsi Oszkár vezetésével a Weitzer János-uccában működött. A cég likvidációja után Szécsi Lajos összeköttetésbe lépett az S. D. Bles & Sons manchesteri nagy angol világkereskedelmi céggel, amelynek közép-európai képviselője lett.

Evekkel ezelőtt

ellentétek merültek fel a manchesteri világcég és Szécsi Lajos között.

Szécsit váratlanul elmozdították előkelő állásból és különböző eljárásokat indítottak ellene, Oszkár testvérel együtt. Az S. D. Bles & Sons-cég közben fizetéképtelen lett, kényszer-egyezséget kért és ennek folytán a londoni és manchesteri hitelezők a közép-európai piacokon is felállított képviselőket vagyona is igényt jelentettek be. Kölcsönös bűnvádi feljelentések is történtek, amelyben egy a londoni, a manchesteri, mint a budapesti hitelezők, valamint a Szécsi-testvérek szerepeltek. A budapesti törvényszék 1932. október hó 25-én foglalkozott azzal a bűnvádi feljelentéssel, amelyet a Szécsi-fivérek tettek az S. D. Bles & Sons-cég angol hitelezői ellen. Ezzel kapcsolatosan

vádiratot adtak ki Bles György Márkus, a manchesteri cég főnöke ellen is.

mert a budapesti házkutatás alkalmával leveleket találtak, amelyekben Bles arra igyekezik rábeszélni budapesti alkalmazottait, hogy különböző angol ügyfeleit hitelezőként szerepeltessék és ezúton okirathamítást kövessenek el.

A komplikált bűnvádi eljárás újabb fordulatoként

kedden Bécsben a Bles-cég viszont-feljelentésére őrizetbe vették a történetesen Bécsben tartózkodó Szécsi Lajost.

Szécsit az egykori angol világcég azzal vádolja, hogy öt millió lejtel károsította meg a céget. A bécsi ügyészség az elfogató parancsának indokolásában hivatkozik arra, hogy a román hatóságok részéről is hasonló ügyben kiadatási eljárás indult Szécsi Lajos ellen, tehát szökésétől loggal tartani lehet. Elfogatása alkalmával

Szécsi Lajos egy jegyzőkönyv felvételét kérte, amelyben kijelentette, hogy valószínűleg a hatóságok megtévesztéséről van szó,

mert október hó folyamán Budapesten a magyar bíróság őt rehabilitálta, mikor is ő adott be bűnvádi feljelentést és egyben igénypert 288.250 pengő értékben a feljelentő cég ellen. Az egykor Európaszerte ismert textil-cég ügyének újabb bécsi szenzációja minden bizonnyal Aradon is nagy fel-tűnést kelt és főleg textilkörökben általános érdeklődéssel várják az ügy további fejleményeit.

Utazás Karlsbad felé Mária jugoszláv királynéval

Mi igaz a menekülésből? — A királyné kísérete — Beszélgetés a belgrádi rendőrlőnökkel — „Jó izlése van a jugoszláv királynak“

Néhány nappal ezelőtt élénk feltűnést keltett Európaszerte az a Belgrádból érkezett hír, hogy Mária jugoszláv királyné menekülészerűen elhagyta a jugoszláv fővárost és Karlsbadba utazott. A királyné hirtelen elutazását mindenütt azzal kommentálták, hogy a Jugoszláviában lejátszódó politikai események készítették arra Sándor király feleségét, hogy elhagyja az országot. A királyné Pozsonyon keresztül folytatta útját Karlsbad felé. A pompás szalónkocsi, amely valamikor IV. Károlynak, az utolsó magyar királynak utazókocsija volt, nagy érdeklődést keltett a pozsonyi pályaudvaron, ahol néhány percig állt a budapest-prágai gyorsvonat, melyhez az inkognitóban utazó jugoszláv királyné kocsiját csatolták. Egy pozsonyi újságírónak sikerült közvetlenül indulás előtt felugrani a gyorsvonatra és egészen Lundenburgig elkísérte Mária jugoszláv királynét. Az utszakasz élményeiről színes képet nyújt elbeszélése során:

Leírása szerint a pazar berendezésű szalónkocsi egy nagy, háromablakos fogadóteremből, a királyné hálófülkéjéből, carrarai márványkádval ellátott fürdőszobából és a királyné kíséretének fülkéiből áll. A szalónkocsiban hatan utaztak: Mária királyné, Madame Grujics udvarhölgy, Pogacsnik ezredes, a királyné szárnysegédje, Illics Olga komorna, Babnik

Florian, a szalónkocsi vezetője és Ujcsics Marian belgrádi rendőrtanácsos, aki egész karlsbadi kurája alatt a királyné mellett marad.

Mária királyné hivatalosan nem mint Sándor jugoszláv király felesége tette meg az utat, hanem mint *Navala grófnője*.

Az újságíró kijelentése szerint alkalma volt meggyőződni arról, hogy Sándor jugoszláv királynak jó izlése volt akkor, midőn ottár elé vezette Ferdinand román király szépséges leányát. A királyné közép-termetű, szinte csodálatosan szép arcú asszony és nagy kék szemek világítanak elő finom arcából.

Az újságíró ebéd közben megemlítette Ujcsics rendőrtanácsosnak, hogy milyen fantasztikus kombinációkat fűztek világszerte a királyné késői karlsbadi kurájához, mire a rendőrtanácsos nevetve így válaszolt:

— *Ugyan kérem, sok mindent összekombinálnak. Mondanom sem kell, hogy Jugoszláviában teljes rend és nyugalom van. Őfelsége azért utazik ilyen későn Karlsbadba, mert a nyarat gyermekeivel töltötte el Bledben, később pedig a tengerparton. Őfelsége ki van merülve és szüksége van a háromhetes karlsbadi pihenőre. Nevetséges azt állítani, hogy Őfelsége elmenekült volna Belgrádból, hiszen ebben az esetben első gondja az lett volna, hogy három csodaszép gyermekét is magával vigye. Már pedig a gyermekek — hála Istennek — a legjobb egészségben odahaza vannak a királyi kastélyban.*

SPORT KÖZLÖNY

Nagy érdeklődés mellett folyt le az Aradi Lovaregylet második őszi lóversenye

Nagyszámu, előkelő közönség jelenlétében tartották meg ma délután az Aradi Lovaregylet második őszi lóversenyét. Már a kora délutáni órákban özönlött a közönség az aradi váralléban levő lóversenypálya felé, amelynek tribünje délután fél három óráig zsufolásig megtelt. Félhárom óraker kezdődött meg a verseny az alisztek 1800 méteres síkfuttatásával. Az első díjat Istodorescu M., a másodikat Dragolici, a harmadikat Florescu örmesterek nyerték. Indultak még: Mihai Cornel, Ladariu György és Baloiu Constantin örmesterek.

A következő szám a tiszték gátversenye volt. Itt elsőnek Nedan főhadnagy érkezett be, a második díjat Andreescu hadnagy, a harmadikat Bucurescu hadnagy, a negyediket Baradan hadnagy nyerte. Rajtuk kívül indult: Taba főhadnagy, Verescu főhadnagy, Chirita hadnagy, Mihailescu hadnagy és Constantinescu hadnagy. Az 1400 méteres síkfuttatáson a pankotai lovasiskola növendékei vettek részt. Első lett Florea C., második Amza Gh., harmadik pedig Han N. lett. Indult még Nitulescu C.,

Dobre I., Tataru M., Gologan V. és Balica C. A negyedik futtatás Arad díjáért került sorra. Ezen a versenyen schimbások és civilek vettek részt. Első lett Stern Ábrahám, második Schelb Andrei, harmadik Dissler N. és negyedik Kelemen István. Indultak még: Schwartz Ferenc, Bartolt Ádám, Siclovan János, Simon Gh., Schmiiedt Ferenc Haus Gh. és Pop János.

Az utolsó futtatás a tiszték versenye volt 2400 méteren Arad díjáért. Elsőnek nagyszerű eredménnyel Toba főhadnagy jött be, második Bucurescu hadnagy alig maradt le, harmadik Dumitrescu hadnagy, negyedik Verescu főhadnagy és az ötödik Constantinescu hadnagy lett. Indultak még Marinescu főhadnagy és Balasa hadnagy.

A mai futtatással befejeződött az idei lóversenyek sora. Mindegyik nagyszerűen sikerült, amiben Balacescu tábornok és Iovanescu örnagyé az érdem. Az Aradi Lovaregylet a jövő év tavaszán kezdi meg újból a lóversenyek rendezését.

Gólzáport zudított a Gloria a Titanusra

Gloria-CFR—Titanus 12:3 (5:2).

(Gloria-CFR-pálya, bíró Vulpe József.) A hétközi tréningmeccsre is meglehetősen szép számu közönség volt kíváncsi. A mérkőzés a Gloria kezdésében és támadásával indul és a 8-ik percben Igna centerézése után Marianut szerzi meg a vezetést. A második gólt Barbu II. lövi, majd Dobra bombája nyomán megszületik az újabb eredmény. A Titanus első gólja a 32-ik percben 11-esből esett, ez Dragán nevéhez fűződik (3:1). Újabb góllal már 4:1-re vezet a bajnokegyüttes, majd ismét 11-est ítélt a bíró, amit ezuttal Gilbert értékesít. A féldő eredményét penályból Barbu szerzi.

Szünet után egyre tart a Gloria ostroma és Marianut 6:2-re javít, Barbu II. újabb góljával már 7:2 az eredmény, utána Mercea, Barbu II. és ismét Mercea góljai következnek, sőt Cosma révén már 11:2 az eredmény, ezt Szabó még egy góllal toldja meg. A végeredményt Gilbert beadásából Koós állítja be.

„Európa pólócsapata” és a franciák

Budapestről jelentik: Tsuruta halálának híre egy pesti kávéházban született a sanghai-i harcok idején és három nap alatt az egész európai sajtó átvette a hírt, egy hét múlva már az amerikai lapok is megírták a japán melluszó világbajnok nekrológiáját.

Talán ezen a sikeren felbuzdulva, legújabbban a Magyarország—Európa vízipólómérkőzés hírért röpitették világgá és budapesti forrásból már az európai csapat összeállítását is közölték a német lapokkal, amelyek legközelebb állanak hozzánk az ilyen hírek felvételére. Magyarország és Európa válogatott vízipólómérkőzése még távolról sincs érintve, nehezen lehet elképzelni a megvalósulását, a budapesti sportkavéházakban mégis elkezdtek játszani az ötlettel és összefabrikáltak egy csapatot, mint amely Európa Magyarországon kívül első pólósportját képviselhetné velünk szemben. A térvől a német sajtóban elhatározott mérkőzés lett, a kávéházi összeállítási játék eredményét a harmadik „továbbadásnál” már úgy közölték, mint ha Európa csapatának hiteles névsora volna.

Az egyik német lap már, mint hivatalos német szakvéleményt közölte, hogy Európát Busek Csehszlovákia — Cordes, Gunst Németország — Blitz Belgium — Schmuck Csehszlovákia, Schwarz Németország, De Paw Belgium képviseli Magyarország ellen.

Itt már beavatkozott a hírterjesztésbe a párisi L'Auto is. A francia lap felháborodva tiltakozik az ellen, hogy Padout és Vande-

planquet kihagyták Európa csapatából. Követeli, hogy ezt a sérelmet föltétlenül orvosolják. Végül megjegyzi, hogy azért egy angolt is betehetnének a csapatba...

Mi lesz ebből a hírből egy hónap múlva? Világháború a kacsafronton.

Tűzoltószolgálat az aradi bálakon, mozikban és előadói helyiségekben

Uj tűzrendészeti tervezet Aradváros vezetősége előtt — A tűzoltói illetékek — Háromtagu bizottság a tervezet felülvizsgálására

Az aradvárosi tűzoltóparancsnokság figyelemreméltó tervezetet nyújtott be a város vezetőségéhez. A tűzoltóparancsnokság, hivatkozással a színházak igazgatóságának rendeletére, amely az előadói helyiségek számára mindenkor kötelező tűzoltói ellenőrző szolgálatot ír elő, egy szabálytervezet-készítet el, amelyben egyfelől az aradvárosi tűzoltók jelenlegi állományáról ad reális kimutatást, másfelől pedig a szolgálati állandó beosztásukról és díjaztatásukról készített előzetes tarifa-tervezetet.

A tervezet felülbírlására a város vezetősége egy háromtagu bizottságot küldött ki dr. Velcssov Géza, dr. Grapini Romulus és Barbus Viktor dr. interimár-bizottsági tagok személyében és ez a bizottság már hozzá is látott megbízatásának teljesítéséhez, amelyről az egyik legközelebbi ülésen fognak jelentést tenni. Az Aradi Közlöny munkatársának módjában volt betekintést szereznie az új szabályrendelet-tervezetbe, amelynek egyes rendelkezéseit röviden — közérdeklőségükre való tekintettel — az alábbiakban ismertetjük:

A rendelet-terv megállapítja, hogy a tűzveszély elkerülése érdekében valamennyi látványossági előadás helye köteles tűzoltó-ellenőrzés alatt áll. Ezt a célt egy kiküldött tűzoltó-különítménnyel érik el. A téli színház állandó ellenőrzés alatt áll. Kötelesek a sportegyesületek is tűzoltó-szolgálatról gondoskodni, kivéve a tennis- és uszósport-egyesületeket, egy-egy egészségügyi tűzoltó jelenléte által. A tervezet egyik pontja meg is jelöli mindazon helyiségeket, amelyek feltétlenül igénybe kell hogy vegyék a tűzoltó-ellenőrzési szolgálatot. Ilyenek: téli színház, nyári színház, Kulturpalota, mozik, táncstélyek, bálak, sportarénák, lóversenyek, strandfürdők, közterek és parkok, ha népünnepélyek folynak bennük, kiállítások, mintavásárok, cirkusok és állatseregletek. A fent elsorolt helyiségek vezetőségei, rendezőségei kötelesek legalább 24 órával a kitűzött időpont előtt bejelenteni a tűzoltóparancsnokságnál az előadás idejét, mivel tűzoltó-ellenőrzés nélkül

2400 éves fennállási ünnepélyét az olimpiász megrendezésével akarja egybekapcsolni Japán

Bécsből jelentik: Báró Jigoro Kano és dr. S. Kishi, a japánok olimpiai delegátusai már Losangelesben bejelentették, hogy Japán igényt tart az 1940. évi olimpiász megrendezésére. Ezt a kérelmét méltányossági okokkal támasztotta alá, ugyanis 1940-ben ünnepli meg Japán a császárság megalakításának 2400-ik évfordulóját s a fényes ünnepek egyik részének kívánja megtenni az olimpiai versenyeket. Japán ugyanakkor világkiállítást is rendez, nem lehetetlen tehát, hogy a sok pályázó ellenére is, a japánok fogják megkapni a rendezés jogát.

A XIII. olimpiász rendezésére különben Tokión kívül még a következő városok aspiálnak: Budapest, Róma, Barcelona, Helsingfors, Alexandria, Buenos-Aires, Rio de Janeiro, Dublin és Toronto.

Ezeknek a városoknak a bejelentésével fog foglalkozni a bécsi kongresszus. Miután a berlini olimpiász után, Budapest volt jelölve olimpiai székhelynek 1940-re, Japán mellett Budapest esélyei a legkomolyabbak. Ez a kongresszus ismét fog foglalkozni Coubertin báró amatőr-javaslatával, mely szerint „fél-amatőr”, illetve „félprofi” sportolóknak megengednék az olimpiáson való részvételt. Érdekessé, hogy a négy év múlva eldöntésre kerülő berlini olimpiász helyeire már szorgalmasan gyűjtik az előjegyzéseket. Különösen a jobb helyek iránt nagy az érdeklődés.

O Jéghokki-meccs Aradon. Románia legjobb jéghokki-csapata, a bucaresti-i Tennis Club Aradra ajánkozott. A megkeresést a bucarestiek az AKE-hoz intézték. A korcsolyázó-egyesület a legközelebbi vezetőségi ülésen dönt, hogy elfogadja-e a Tennis Club ajánlatát.

az előadást nem tarthatják meg. Akik ez ellen vétenek, 1000 lejtől 5000 lejig terjedő pénzbírságban részesülnek.

Figyelmet érdemel a szabályrendelet-tervezetnek az a része is, amely a tűzoltói ellenőrzőszolgálat beosztásának terveiről intézkedik. A téli színházban hat tűzoltó, a nyári színházban négy tűzoltó nyer beosztást állandó szolgálatra. A Kulturpalotában rendezendő előadásokra négy tűzoltó, konferenciákra két tűzoltó megy, akik közül egyik mindig parancsnok. A mozikba mindig egy tűzoltó nyer szolgálati beosztást, a báltermekbe a parancsnok és egy, vagy két tűzoltó, a bálterem nagysága szerint. A sporttelepeknél három tűzoltó látja el a szolgálatot, ha tribün is van a telepen, ha nincs, úgy csak kettő. Lóversenyekhez három ember megy. A Neptun-strandra két tűzoltó nyer állandó szolgálati beosztást, népünnepélyekhez három, kiállításokra három, mintavásárokra négy, vagy öt, cirkuszokhoz rendszeren öt tűzoltó. A külön szolgálat díjtáblázatának tervezete a következőképpen néz ki:

A parancsnok ellenőrzési szolgálata 20 lej, a gárdaparancsnoké 50 lej, az őrsparancsnoké 40 lej, rendes tűzoltóközlegényé 30 lej minden egyes esetben, ha színházi szolgálatról van szó. A Kulturpalotai szolgálatnál ugyanez a díjszabás érvényes, kivéve a bálakat, ahol a parancsnok 60 lejt, a gárdaparancsnok 120 lejt, az őrsparancsnok 80 lejt, minden egyes tűzoltó 70 lejt kap. A moziknál: a parancsnok 15 lejt, ranggal rendelkező tűzoltó 25 lejt, rendes közlegény 20 lejt kap. Rendes bálaknál: a délutáni szolgálatért a színházi taksát fizetik, éjjelig tartó mulatságoknál ugyanígy, a reggelig tartó táncmulatságoknál azonban a parancsnok díja 60 lej, a gárdakomandánsé 120, az őrsvezetőé 90, minden egyes tűzoltóé pedig 70 lej. Minden további más esetben a színházi ártarifá az irányadó, ámbar a mintavásároknál és a cirkuszoknál külön-külön díjszabás lesz. A tűzoltó-ellenőrzési díjak a szabályrendelet-tervezet szerint előre fizetendők.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Negyvenmilliárdos „politikai adósság” eltörlesztéséről tárgyal a kormány

Kedvező megállapodás a külföldi bankokkal -- Románia háborus adósságai

Bucurestiből jelentik: Kormánykörökből eredő információk szerint a román kormánynak sikerült kedvező megállapodást létesítenie azokkal a külföldi bankokkal, amelyeknek birtokában a kölcsönkötvények vannak, így a Banque de Paris et de Pays Bas, valamint a Voersens Bank-al. A megállapodás szerint — mondják a beavatottak — az állam csak az amortizálásnál kap kedvezményeket, a külföldi kölcsönkötvények kuponjait minden redukció nélkül be kell váltania. Az amortizálásnál szerzett kedvezmények évenként két és fél milliárd lejfel csökkentik a Romániára nehezülő terheket. A román kormány ezzel egyidejűleg tárgyalásokat folytat arrafelé is, hogy az ugynevezett „politikai adósságok”-at teljesen eltöröljék. Ezeket az adósságokat a Hoover-moratórium értelmében egyelőre nem kell fizetni, azonban a moratórium lejártával súlyos gondokat okozna a kormánynak, mert negyven milliárd lejre rúgnak. A háborus adósságok a következők:

Angliának 19 millió 497.165 font sterlinggel, Franciaországnak 532 millió 287.757 francia frankkal, Olaszországnak 154 millió 980 ezer 084 lírával, az Egyesült-Államoknak 52 millió 435.964 dollárral tartozik az állam, ami lejjben 39 milliárd 583 millió 511.656 lejt tesz ki. Ugyancsak a háborus adósságokhoz tartozik a „Relief Bonds” című tartozások, amelyek 1 milliárd 564 millió 557.760 lejt tesznek ki. Ennek évi annuitása ötszáz millió lejt jelent, tehát az államnak elsősorban érdeke, hogy az adósságokat eltöröljék. A tárgyalások ebben az irányban is folynak és pénzügyi körök szerint kilátás van arra, hogy Románia megszabadul ettől a jelentős tehertételtől is.

A kormánykörökből származó értesülések szerint két vagy három hét múlva utazik külföldre I. Tutuc professzor, a román kormány megbízottja, aki az adósságok ügyében befejezi a tárgyalásokat és megköti a szükséges egyezményeket.

Lugojanu kereskedelmi miniszter akciója a kartellekkel szemben

Meg akarja akadályozni az iparcikkek árának emelkedését

Bucurestiből jelentik: Az új kereskedelmi és iparügyi miniszter, Lugojeanu, nagyjelentőségű kormányakciót készül levezetni a trösztökkel és a kartellekkel szemben. Az új kereskedelmi miniszter ugyanis már napok óta tárgyal a különböző belöldi kereskedelmi és ipari érdekeltségekkel és ezek a tárgyalások szervesen összefüggnek azzal a tervvel, amelyet a miniszter a kartellek és az ipari szindikátusok korlátozása érdekében, részleteiben most dolgoz ki.

Lugojeanunak ugyanis az a célja, — mint bucuresti-i tudósítónk értesít róla, — hogy megakadályozza az iparcikkek árának emelkedését és lehetővé tegye az élet olcsóbbá tételét. Az ipari cikkek árának megállapításánál az iparügyi miniszter ugyanis figyelembe kívánja venni a nyersanyag árát, a munkadíjakat, az adókat és az üzemi költségeket.

A miniszter tervét természetesen nem tartanak ártani egyik kartellnek sem, csupán reális keretek közé kívánják szorítani a kartellek és trösztök árdiktáló tevékenységét, amelyre kormányellenőrzést terveznek életbeléptetni. A kartellek megrendszabályozásának javaslatát a parlament rendszeres ülészaka elé terjesztik. Lugojeanu egyébként bonyodalmass tárgyalásokba kezdett külön a petróleumipar képviselőivel is, mert célja az, hogy a petróleumvállalatokat előbb egységes alapon fuzionáltatja és azután a fuzionált gazdasági egységgel szemben alkalmazza ellenőrző rendszabályait.

= **Új lehetőségek az állatexportra.** Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a nyugat-európai állatexportban teljes pangás állott be. Az Állatexport Szindikátus központi bizottsága ülést tartott, amelyen G. A. Toma delegátus új megvilágításba helyezte az állatkivitel lehetőségeit, amennyiben rámutatott arra, hogy Görögország, Palesztina, Malta sziget felé igen jó exportlehetőségek vannak előállat számára. A felszólaló bejelentette, hogy a szindikátus három hajót vásárolt az exportát szállítására. Egy marha szállítási díja az Constanca, a Földközi tengeri kikötőig 700 lej. Elhatározták ezután, hogy a görög, palesztinai, zsidó és máltai exportőrökkel tárgyalásokat kezdenek.

A fatermelők harca az új szállítási tarifa ellen

Bucurestiből jelentik: Az ország fatermelői körében erősen sérelmezik, hogy a CFR a fapiacon dúló súlyos krízis dacára is, életbeléptette az új szállítási tarifát, amely november elsejétől negyven százalékkal drágítja meg a szállítást. A drágítás, — mint azt a bucuresti-i közgazdasági lapok megállapítják, — semmiféle jövedelemtöbbletet a vasútnak nem jelent, ellenben nagymértékben megdrágítja a fa árát, amit végeredményben a lakosság érez meg. November elején, a hideg beálltával, növekedik a lakosság szükséglete, a legtöbb családnál ekkor kezdik meg a szükséges tüzfát beszerezni és éppen ebben az időben drágította meg a vasut vagononként 1000—4000 lejjel a szállítási tarifát. A bucuresti-i lapok élesen állást foglalnak a CFR politikája ellen és követelik, hogy állítsák vissza a régi tarifát, amely amúgy is aránytalanul magas a mai gazdasági viszonyok közepette.

= **Folynak a vasúti tarifa leszállítására vonatkozó tárgyalások.** Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága folytatja a tarifareviziót célzó munkálatokat. A személyi tarifánál jelentősen leredukálták a köztisztviselők utazási kedvezményét, az eddigi ötven százalékos redukció helyett, huszonöt százalékos engedélyeznek csak. Beavatott körök szerint nagyobb távolságoknál harminc százalékos redukció lesz, míg a kisebb távolságoknál a százalék növekszik. Így például egy ötszáz kilométeres utra az elsőosztályú vasúti jegy eddig 1600 lejbe került, az új tarifa szerint a jegy 1100 lejbe fog kerülni. Az 500 kilométeres távolságra szóló másodosztályú jegy eddig 1100 lejbe került, míg a jövőben 800 lej lesz. Az új személyi tarifa tehát mindenestre erős redukciókat tartalmaz, ami feltétlenül helyes, mert csak így tud megküzdeni a vasut az autbuszok mindinkább növekvő és veszélyesebbé váló konkurenciájától. Az új vasúti tarifa életbeléptetésének ideje egyelőre még bizonytalan.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton” szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar fősarokában levő nagy újságbódében.

Községi tanácsválasztásra készül az aradi Kereskedelmi és Iparkamara

A választások kérdésében ma körrendeletet kapott a belügyminisztériumtól az aradi Kereskedelmi és Iparkamara. A körlevélben a minisztérium felszólítja a kamarát, készüljön a közigazgatási választásokra, amelyeknek alkalmával az iparosok és kereskedők külön választják meg azon reprezentánsokat, akiket a tanácsokba delegálni akarnak. Felkéri a minisztérium a kamarát, lépjen a választások ügyében a megyei prefekturával érintkezésbe, ahonnan megkapja a szükséges felvilágosításokat és instrukciókat.

Miután ma hivatalos ünnep volt, Pacuraru Brutus, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára csak holnap intézkedhet az ügyben. A kamarai főtitkár szerdán délelőtt keresi fel a Bucurestibe utazott Lázár Ágoston dr. prefektus helyettesét, dr. Popu M. János alispánt, akivel megbeszéli a tanácskamara delegátusainak ügyét.

= **Új rendszer a gabona értékesítésére.** Bucurestiből jelentik: Közgazdasági körökben élénken tárgyalják a kormány ama szándékát, hogy a mezőgazdák támogatására bevezeti a „warant-rendszert”. Ez abból áll, hogy koncessziókat adnak a gabonaszabráktárakra, amelyeknek felhatalmazásuk lesz az ugynevezett warant-ok kiadására. Ezeket a Banca Nationala számítja le és ilymódon nem szorulnak rá a gabonatermelők arra, hogy áron alul piacra dobják terményeiket. A Banca Nationala az ügyben már beható tárgyalásokat folytatott a földművelésügyi minisztériummal, amellyel közölte, hogy a szükséges hitelek rendelkezésre állanak. A Nemzeti Bankhoz már több kérvény érkezett be az egyes gabonarakarok és cégek tulajdonosaitól, akik felhatalmazást kérnek a warantok kibocsájtására. A Banca Nationala vidéki fiókjai útján szerzi be információit a kérvényező cégekről és hamarosan sor kerülhet arra, hogy életbeléptetik az új rendszert, amely mindenestre előnyöket jelent a gabonatermelők számára.

Vidékiek,

ha bejönnek Aradra, költőtárukat legelőbbban és legjobban nálam vásárolhatnak. Költőtáruk, költőtáruhá, pu. loverek, harisnyák, trikót-alsóruhák nagy választékban és kiváló minőségűen.

Juliette

kötő táruk szaküzlete, Neuman-palota.

Új könyvek

Földi Mihály: „Isten országa felé”. A „Kádár Anna lelke” írójának új nagy regénye a tavaszi könyvpiac nagy szenzációja. Az Athenaeum 68 lejes díszvásznonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs. Lepagenál, Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

André Maurois: „Asszonyok útja”. Arra a kérdésre válaszol ez az izgalmas regény: mi legyen az asszony? Feleség, vagy szerető? Az Athenaeum 68 lejes vászonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs. Lepagenál, Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

Frank Arnau: „Halálra ítélem!” Az akasztófa árnyékában derül ki, hogy „Justizmord” történt. Izgató bűnügyi regény. Vádirat a halálbüntetés ellen. Az Athenaeum 68 lejes vászonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs. Lepagenál, Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

Kiváló minőségű tölgy és miután szárított bükk **PARKETTA** előnyös árban: **Kornis Testvérek R.-T.-nél**
ARAD, Str. ALEXANDRI 1. (v. Salacz-u.) Telefon 501.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, NOVEMBER 9.

Bukarest, 13. Gramofon, 14. Gramofon, 18. Rádiózenekar, 19.10. Rádiózenekar, 20.40: Gramofon, 21: Sansalvadore oboaművész és Rogalsi zongoraművész, 21.45: Violcano-Nicoara zongoraművész, 21.45: Brahms-műveket játszik, 22.15: Koganoff hegedűművész, 22.45: Hangverseny. — Budapest I, 10.15: Virány László szalonzenekarának hangversenye, 13: Déli harangszó, 13.05: Czicza József és cigányzenekarának hangversenye, 5: Pista bácsi ifjusági előadása, 6: Kodolányi János felolvasása, 6.25: Hodula István és dr. Major Ervin szerzeményei, 7.25: Olasz nyelvoktatás, 7.45: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye, 9: Gulácsy Irén felolvasása, 9.30: A Waldbauer-Hannover — Temesváry — Kerpely vonósnégyes Schubert estje a Zeneművészeti Főiskoláról, Majd Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye a Spóiarich kávéházból, Közben 12: Báró Wimpffen Iván franciányelvű előadása: „La musique hongroise et son echo a l'étranger.” — Bécs, 12.30: Cerda zenekar, 13.40: Branzell Kain gram., 14.10: Gramofon, 16.20: Cimpel zongoraművész, 18: Északi zene, 20.15: Jack Hilton zenekara, 21.45 Mell Max saját műveiből, 22.30: Payr zenekar szórakoztató zenéje. — Belgrád, 12: Gramofon, 12.20: Gramofon, 13.05: Rádiózenekar, 17.30: Szó rakoztató zene, Doppler: Ilka, nyitány, Colridge — Taylor: Cigány szvit, Moniuszkó: Halka, Hatze:

Szerenád, Urban: Valse caprice, Sedlacssek: Ha dalolsz, gondolj rám, egyv. 20.30: Hangjáték. — Berlin, 17.30: Szórakoztató zene Hamburgból, 19.05: Hildebrand Jamato című 15 dala ójapán versek nyomán, 21.05: Szimf. hangverseny. — 1-ig: Tánczene. — Kassa, 12.30: Gramofon, 13.30: Cigányzenekar, 15.30: Gramofon, 19.30: Gramofon, 20.20: Falusi zene. — Mor. Ostrava, 11. Radványi fuvós zene, 12: Gramofon, 16.30: Angol kiirt- és oboaverseny, 20.45: Kromatikum harmonika. — Prága, Zenés ébresztő, 12: Gramofon, 13.10: Gr. 14.40: Gramofon, 17.10: Rádiózenekar, 21.05: A filharmonikusok, Talich vezényletével. — Svájci Aleman adó, 20.15: Svájci művészek szobrai, 20.45 Férfikar, 21.45: Olasz zene, 22.40: Dajos Béla és zenekara. — Varso, 19: Tánczene, 21: Könnyű z. Dalok, 21.45: Kamara zene, 23.15: Tánczene, 24—1-ig: Tánczene.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 10.

Bucuresti, 13. Gramofon, 18: Dinicu-zenekar, Könnyű és román zene, Közben 20.30, Opera, Szünetben hangverseny. — Budapest I, 10.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye, 1. Déli harangszó, 1.05. Hangverseny, 4.30. A rádió diák-felőrúlia, 5. Rózsavölgyi gramofonhangverseny, 6.30. Hangverseny, 7.15. Angol nyelvoktatás, 7.45. Sándor René zongoraversenye, 8.30. Francia vigjáték-est, Tristan Bernard egyfelvonásosai, 10. Magyar nótaest, Közreműködik: Nagy Izabella, Cselényi József és Magyar Imre cigányzenekara, 11.30. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, Utána: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekarának hangversenye. Budapest II.

6—6.30. Polydor—Brunswick gramofonhangverseny. — Bécs, 12.30. Falti-négyes, 13.40. Friedmann gramofonlemez, 14.10. Gramofon, 16.55. Fiatal művészek bemutatkozó hangversenye, Macho-zenekar szórakoztató zenéje, 20.30. Katonazene, 22. Dalest közvetítése Budapestról, 23.30. Machek-jazz tánczenéje. — Belgrád, 12.20. Gramofon, 13.05. Rádiózenekar, 17. Gramofon, 17.30. Népdalok, 18. Új divatos dalok, 21. Rádiózenekar, 22.40. Popovics Vladeta és Cvejics Zarkó énekesek, Gounod: Faust, kettős, Massenet: Werther ária, Smetana: Eladott menyasszony, kettős. — Berlin, 17.30. Kamarazene, 19.05. Dalok, 20.10. Tánczene, 22.05. Vidám est, 23. Tánczene, Kassa, 12.30. Gramofon, 13.30. Rádiózenekar, 15.30. Hemerka-zenekar, 20.05. Szaxofonhangverseny. — Kaunas, 22.20. Magyar hangverseny, Liszt: Rapszóda, Kéler Béla: Nyitány, Leopold: Hungária, Hubay: Csárdás, Goldmark: Hegedűszonáta. — Milano, 18.10. Gramofon, 20. Könnyű zene, 20.30. Gramofon, 21.30. Két Puccini-opera, Köpeny és Gianni Schicci. — Prága, 7.15. Zenés ébresztő, 13.10. Gramofon, 16.30. Hertl fuvolaművész hangversenye, 20.20. Orosz dalest, Utána: Orgonaverseny a Beranek moziból. — Svájci Aleman adó, 21. Szimfonikus hangverseny St. Gallenből, Cassado csellóművésszel. — Varso, 19. Rendőrzezenekar, 21. Könnyű zene, Utána: Tánczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

KERESÉK szerénylányú mindenféle lonyakerésszel, ajánlatok ill. igények megjelölésével Gtúok Fülöp, Alba-Julia küldendők. 8849

FIATAL minden: leány kéttágu családhoz felvétetik. Bohus-palota, 8. kapu III, 19.

LAKÁS.

EGY KÉTSZOBÁS LAKÁS mellékhelyiségekkel magánházban november 15-re kiadó, v. Választó-u. 119. Érdeklődni v. Válasz ó-ucca 135. alatt. 3849

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtérrel kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Kézpénzért

megvesszük bútorait, ezüstjét, antik tárgyait, szőnyegait, varrógépeket stb. stb. Eladó olcsón Lengyel-féle teli háló, konyhaberendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összeköttetésben álló temesvári rálógház 24 százalék mellett folyóit kölcsönöket arany és ezüst tárgyra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a rálógházba való eljuttatására megbízásokat ismételtén elfogadjunk.

Új tűzifa-telep!

Kapható mindennemű la tűzifa legolcsóbb árban, aprítva és öltben, házhoz szállítva. Tulajdonos:

ANHALTZER J.
Strada Dorobanților 30. (volt Urbán Iván-ucca). 3786

VÉTEL ÉS ELADÁS.

AMERIKAI íróasztal olcsón B L A D O Mitra Sándornál, Bul. Regele Ferdinand No. 5., délelőtt 9—1 óráig. 8860

KATONA NÁNDOR festmény! NAGY OCASIO női bundák és bundabélésekben, kis és nagy Singer-varrógép. Schoberi-ágy, új Protos porzivógép, japán-, szonai- és különböző majolika vázák, komplett valódi meiseni és Alt Wien étkező-szervizek, fali vitrinek, álló villanylámpák, festmények, alpaca és ezüst evőeszközök, rézágalyak, keleti perzsa- és szmirnaszőnyegek, gyári szőnyegek, szobaberendezések és külön bútorok, aranyozott konzol tükörök, antik szekrények, régi toatett tükörök, stb. eladók: **Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia 1, (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000**

SÜRÜGŐSEN keresek Biberet-sál boa, térfi és női bundákat, kisebb-nagyobb keleti és helyb. készített perzsa-szőnyegeket, velencei tükört, ezüst evőeszköz és ezüst dísztárgyakat kisebb-nagyobb keleti és helyben készített perzsa-szőnyegeket, velencei tükört, ezüst evőeszköz és ezüst dísztárgyakat márkás porcellánokat, ékszereket egész szobaberendezéseket, egy bútorokat, arany togorokat, gyári szőnyegeket, sezlón és sezlontérítőket, store függöny dísztárgyakat, stb. **SALGÓNÉ bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi ucca). Neuman-palota. 1000**

ELADO Porcellán fali mosdó, telepes rádió, márvány oszlop, nagy üst, összecskukható asztal, női ruhák, kabátok, cipők, nehézemű, estélyi ruha és cipő stb. Megtekinthető d. u. 2—4 lg. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 3544

HASZNALT, de jó állapotban levő vízvezeték kiöntő-kagyló, megvételre keresztek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

Kavics, kavicsoshomó!

és tisztahomok betonmunkálatokhoz olcsón eladó. Neji Gheorgh Micelacá, Str. Avonilor 15. 8867

Hirdessen a 47 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

Hasznos könyvek!

A modern házasság

A házasság kérdéseit tárgyaló és értékes felfogással megírt mű! Fontos mindenkinek! Akár nő, nőtlen, hajadon vagy elvált!

Dr. W. Stekel világhírű professor aktuális új munkája. Fordította és jegyzetekkel ellátta; Dr. GARNER PAL.

Ara üzve 30.— Lej.

Mit tegyek! Mit ne tegyek?

Haszép akarok lenni!

Sikert, karriert csak azok érhetnek el, akik megnyerő külsővel bírnak! A nő és a férfi kozmetikája.

Írta: Dr. Mezey Károly kozmetikus bőrorvos
Ara 50.— Lej.

Fenti könyvek kaphatók:

az Aradi Közlöny könyvosztályában